चित्रधून

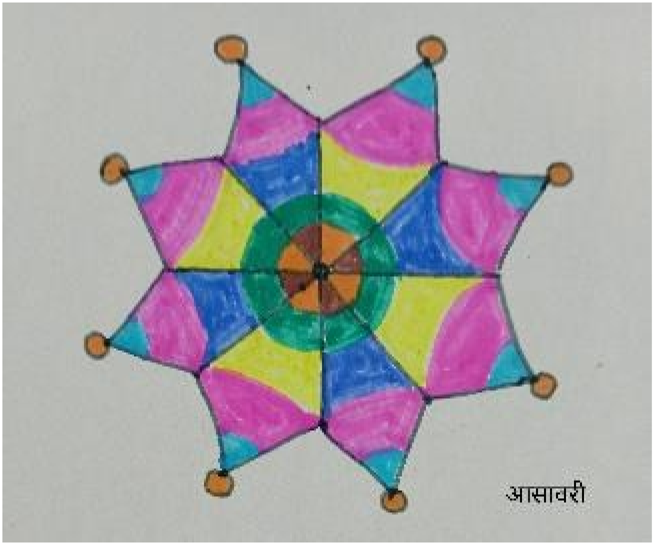

आसावरी काकडे

चित्रधून

आसावरी काकडे

ई साहित्य प्रतिष्ठान

चित्रधून

चित्रे व मुखपृष्ठ: आसावरी काकडे
'सेतू' डी १/३, स्टेटबँकनगर, कर्वेनगर, पुणे, ४११०५२ .
फोन नं. ९४२१६७८४८० / ९७६२२०९०२८
Email- asavarikakade@gmail.com
Blog- asavarikakade.blogspot.com

या पुस्तकातील लेखनाचे व छायाचित्रांचे सर्व हक्क चित्रकर्तीकडे सुरक्षित असून पुस्तकाचे किंवा त्यातील अंशाचे पुनर्मुद्रण वा नाट्य, चित्रपट किंवा इतर रुपांतर करण्यासाठी त्यांची लेखी परवानगी घेणे आवश्यक आहे. तसे न केल्यास कायदेशीर कारवाई (दंड व तुरुंगवास) होऊ शकते.

This declaration is as per the Copyright Act 1957. Copyright protection in India is available for any literary, dramatic, musical, sound recording and artistic work. The Copyright Act 1957 provides for registration of such works. Although an author's copyright in a work is recognised even without registration. Infringement of copyright entitles the owner to remedies of injunction, damages and accounts.

प्रकाशक – ई साहित्य प्रतिष्ठान

www.esahity.com

esahity@gmail.com

9987737237 (Whatsapp)

प्रकाशन : २२ मार्च २०२३ (गुढीपाडवा शके १९४५)

©esahity Pratishthan®2023

- विनामूल्य वितरणासाठी उपलब्ध.
- आपले वाचून झाल्यावर आपण हे फॉरवर्ड करू शकता.
- हे ई पुस्तक वेबसाईटवर ठेवण्यापूर्वी किंवा वाचनाव्यतिरिक्त कोणताही वापर करण्यापूर्वी ई-साहित्य प्रतिष्ठानची लेखी परवानगी घेणे आवश्यक आहे.

निरर्थकातुन झरते काही
नजरेला काही दिसते
जे दिसते ती कलाकृती पण
कलावंत कोणी नसते..!

***

प्रस्तावना

बिन्दू, चौकोन, त्रिकोण आणि वर्तुळ हे चित्रकलेतील मूळ आकार. बिन्दू प्रकटतो, चौकोन स्थिर, त्रिकोण जागृत तर वर्तुळ लयकारी दाखवणारे आहे. आसावरीच्या चित्रांधल्या अभिव्यक्तीची सुरवात वारलीसारख्या चित्रशैलीतून होणे म्हणूनच स्वाभाविक वाटते. त्या आकारांशी खेळता खेळता तिला नवीन काहीतरी सापडतंय, गुंतवून ठेवतंय, शब्दांच्याही पलीकडलं संवेदनक्षम असं काहीतरी बोलावतंय हे तिची चित्रं पाहतांना जाणवतं.

तिनं मुखपृष्ठासाठी निवडलेल्या प्रतिकाला आपल्याकडे रांगोळीत सांस्कृतिक संदर्भ खूपच मोठा आहे. घराच्या अंगणात रांगोळीतील

अष्टपदकमळ काढण्याची प्रथा खूप जुनी आहे, पारंपरिक आहे. आठ पाकळ्यांचे कमळ पुढे जाऊन १६, ३२, ६४ पाकळ्यांनी वाढवता येऊ शकते. त्यामुळे चिरंतन सृजनाचे प्रतिक असे आपले स्थान त्यानी रांगोळीच्या लिपीत निश्चित केलेलं आहे.

जगात बऱ्याच संस्कृतींमध्ये मरणोत्तर आयुष्याला फार महत्त्व दिलंय. इजिप्तमधील ममीज्, चर्चमधे असणाऱ्या पोपच्या मृत शरिरावर चढवलेले सोन्याचे मुलामे, हे त्यांचे लौकिक संस्कृतीदर्शन करतात. तर भारतात अग्नी आणि पाणी याना महत्त्व आहे. अग्नी बीजाचे काम करतो तर पाणी त्याला जीवन देतो. सृजनाची ही संकल्पना सिंधू संस्कृतीपासून आपले भावविश्व व्यापून उरली आहे.

आपल्याकडचे सारे उत्सव सुगीनंतर त्या सृजनाला सणांच्या रूपात साजरे करतात. त्यामुळे मुखपृष्ठावरील अष्टपदकमळ आसावरीच्या आतील सृजनशक्तीतून सहज व्यक्त होतांना दिसत आहे. असेच एक रेखाचित्र पान ११४ वर आहे. त्यात कमळाच्या आतील नाजूक रेषा स्पंद पातळीवर व्यक्त होतांना दिसतात. तिच्या कवितांमधून, इतर लिखाणामधून व्यक्त होण्याच्या खूप पलीकडचे काहीतरी ती शोधते आहे असे वाटते. तिच्या आतली ही सूक्ष्मातीसूक्ष्म स्पंदने पाहताक्षणीच हा सृजनाचा पट खुला करत आहेत असे वाटते. तिच्या 'चित्रधून' मधील पान क्र. ७५, ७९, ९३, ९८, १०८, १२५, १२८, १३०, १३६, १५५ वरील रेखाटनांमधूनही ते जाणवते. स्वतःशी चाललेल्या ह्या चित्र-संवादात ई-बुकच्या निमित्ताने रसिकांना सामावून घेतल्याबद्दल आभार !

स्वत:चा शोध घेत घडणारा हा चित्रसंवाद असाच नित्य पाहायला मिळू देत अशा ‘चित्रधून’ला शुभेच्छा !!!

डॉ. भारती माटे

(डॉ. भारती माटे यांचा पीएचडीचा विषय – ‘Art history of Rangavali and Dry Frescoes of Rangavali as Neo Antiques.’ असा आहे. या निमित्ताने त्यांनी रांगोळीचा इतिहास आणि रांगोळीच्या सर्व आयामांचा सखोल अभ्यास केला. या क्षेत्रात नवनवीन प्रयोग करत त्या प्रत्यक्ष कामही करत आहेत. जमिनीवर काढल्या जाणाऱ्या रांगोळ्या त्यांनी कॅनव्हासवर आणल्या. त्यामुळे आता चित्र स्वरूपात त्या घराघरात भिंतीवर लागल्या आहेत.)

मनोगत

भारती माटे यांनी प्रस्तावनेत म्हटल्याप्रमाणे मलाही जाणवते आहे की वैखरीची पायरी उतरून माझ्यातले सृजन खोल सूक्ष्मात निघाले आहे...! मी फक्त त्याचे बोट धरून रंग-रेषांच्या सोबतीनं अभिव्यक्तीच्या नव्या दालनात प्रवेश करते आहे... कधी आदिवासी जीवनाचे दर्शन घडवणारी वारली चित्रकला मनाला भुरळ पाडते तर कधी रेखाचित्रं काढताना रंग-रेषांसोबत शब्देविण संवादू होतो. नकळत ध्यानधारणा घडते. चित्रधून निनादत राहाते भोवती...

या नादात स्वांतसुखाय मुक्त खेळ करता करता अनेक चित्रं साकारू लागली. मग वाटलं यांचं एक संकलन करावं. साकारलेल्या अनेक

चित्रांमधली निवडक चित्रे ‘चित्रधून’ या चित्र-संग्रहात सामाविष्ट केली आहेत. निवड करताना त्या क्षणी घ्यावी वाटली ती घेतली गेली. परत निवड केली तर कदाचित न घेतलेली चित्रं घेतली जातील... ही चित्रं काढत असताना समाजमाध्यमातून ती अनेकांपर्यंत पोचवता येत होती. रसिकांकडून मिळालेली दाद या सर्व प्रक्रियेत फार मोलाची आहे.

हे संकलन तयार करताना नेहमीप्रमाणे माझा भाऊ केशव आपटे याची चित्रांच्या मांडणीसाठी मदत झाली. ‘चित्रधून’ हे संकलन ई पुस्तकरूपात प्रकाशित करण्यासाठी ईसाहित्य प्रतिष्ठानचे श्री सुनीळ सामंत यांनी सहर्ष संमती दिली आणि पुढील सर्व कार्यवाही आत्मीयतेनं केली.

या चित्र-संग्रहासाठी निवडलेलं चित्र तसं साधं आणि सर्वपरिचित आहे. पण याला काही विशेष सांस्कृतिक संदर्भ असेल असं जाणवलं. म्हणून रांगोळी क्षेत्रात मोठं नाव असलेल्या आणि माझी मैत्रिण असलेल्या भारती माटे यांना याबद्दल विचारलं तर त्यांनी मुखपृष्ठ-चित्रातील बारकावे आणि त्यात नकळत संक्रमित झालेला सांस्कृतिक संदर्भ छान उलगडून दाखवला. त्यांनी जाणकारीने लिहिलेल्या प्रस्तावनेमुळे या चित्र-संग्रहाला वेगळं मूल्य प्राप्त झालं आहे.

'चित्रधून'च्या निर्मितीत सहभागी असलेल्या या सर्वांची मी ऋणी आहे.

आसावरी काकडे

आसावरी

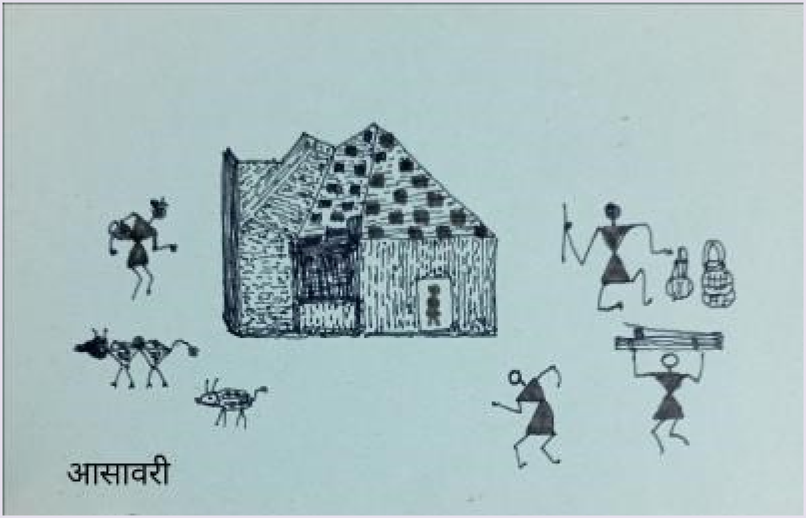
आसावरी

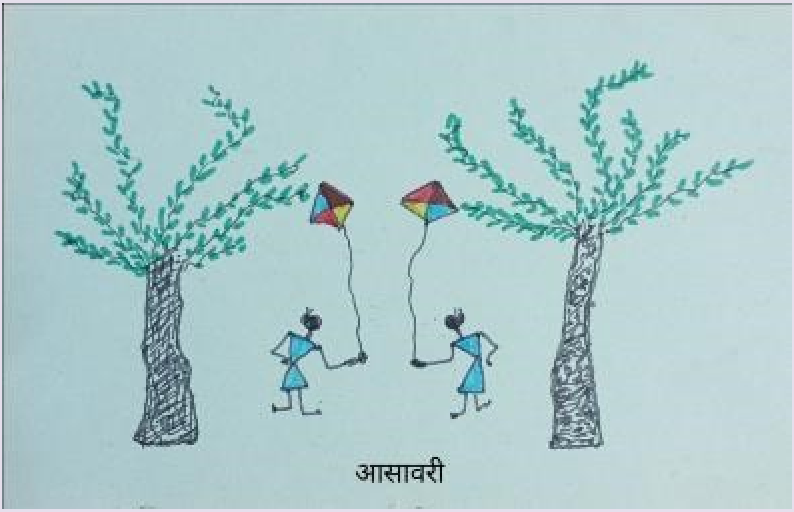
आसावरी

आसावरी

चित्रधून

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

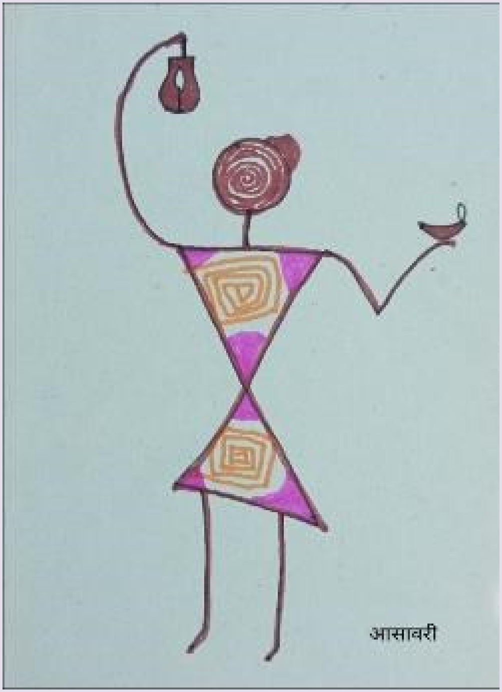
आसावरी

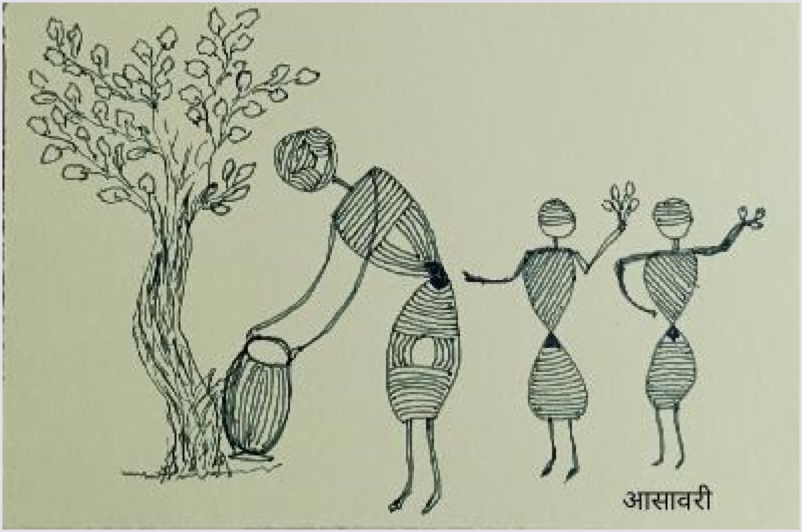
आसावरी

आसावरी

आसावरी

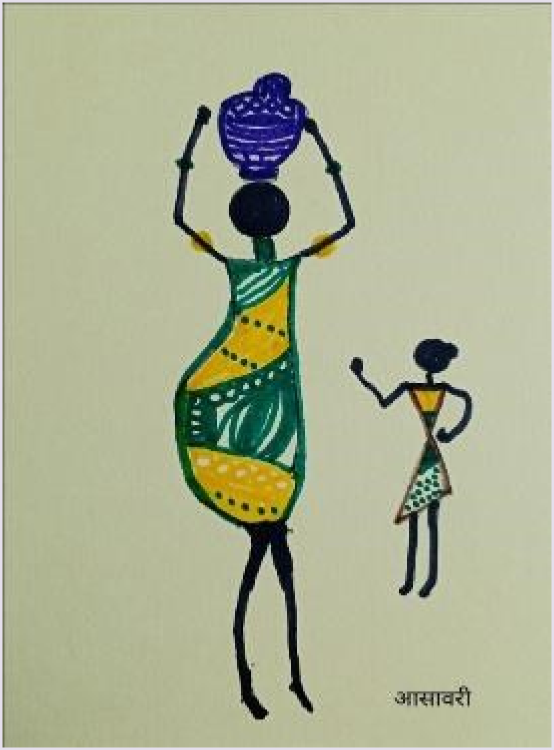
आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

चित्रधून

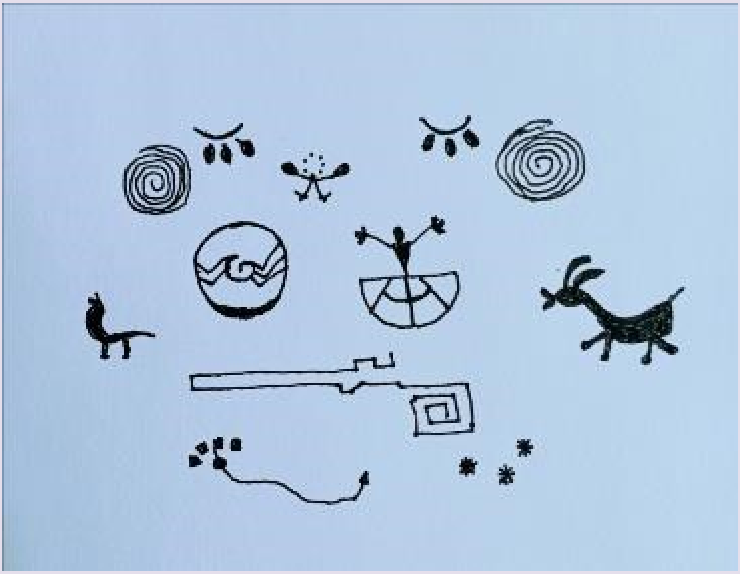

चित्रधून

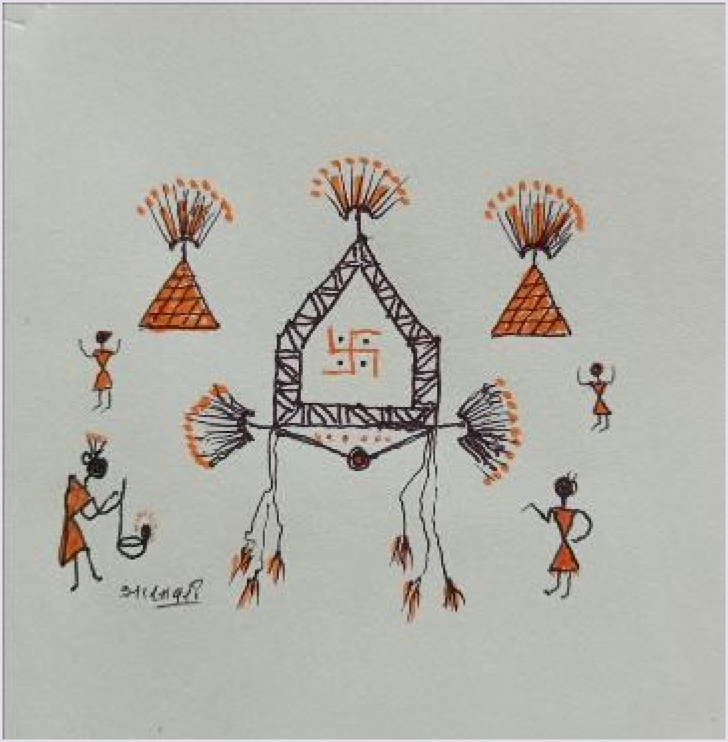

चित्रधून

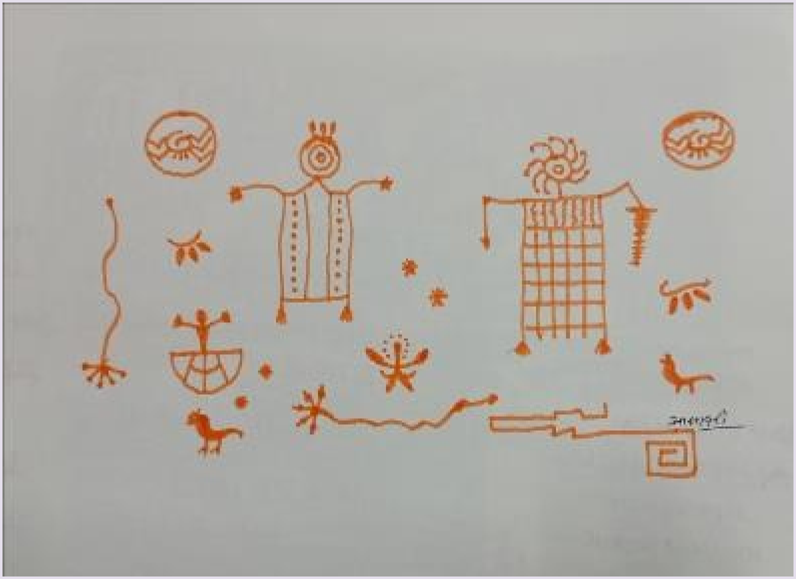

आसावरी

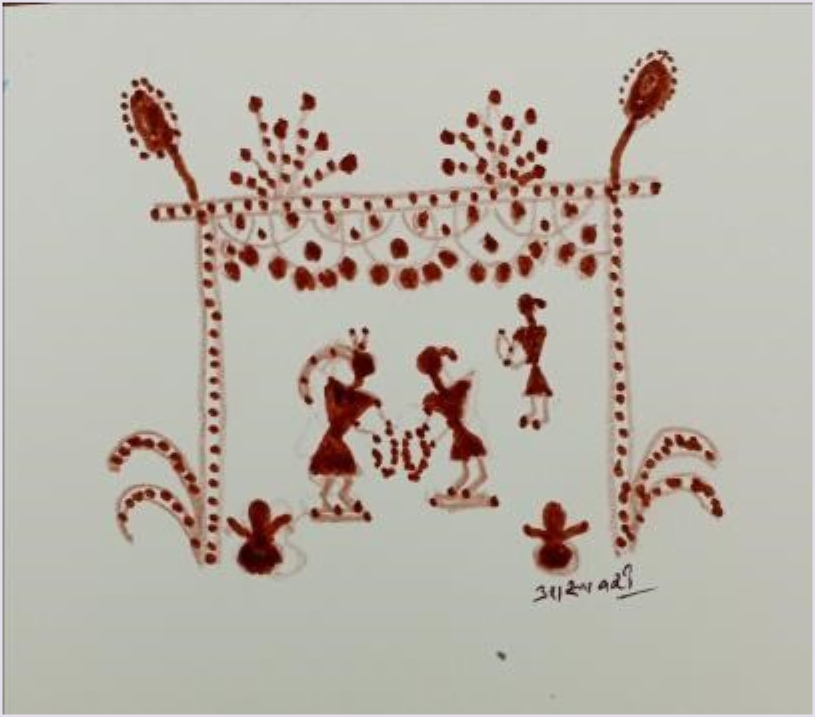

आसावरी

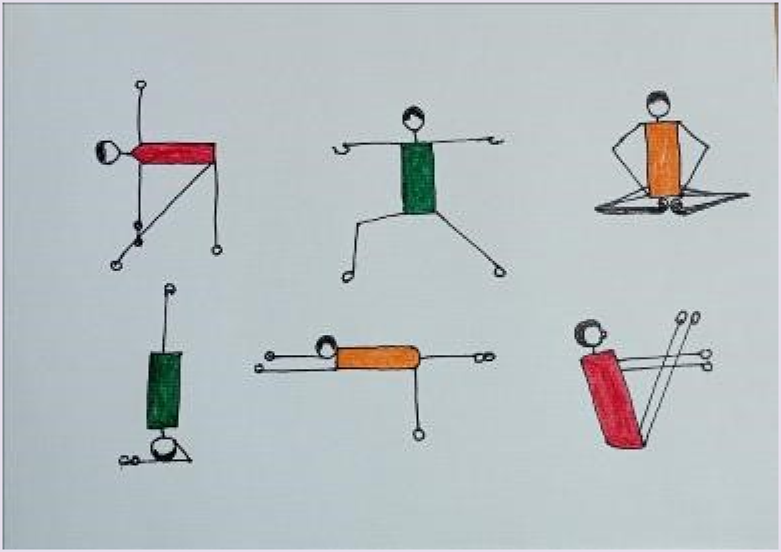

चित्रधून

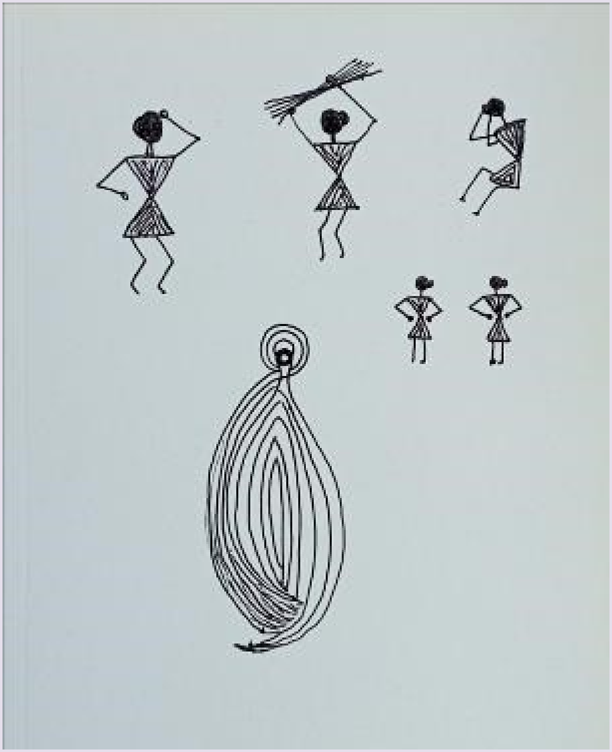

चित्रधून

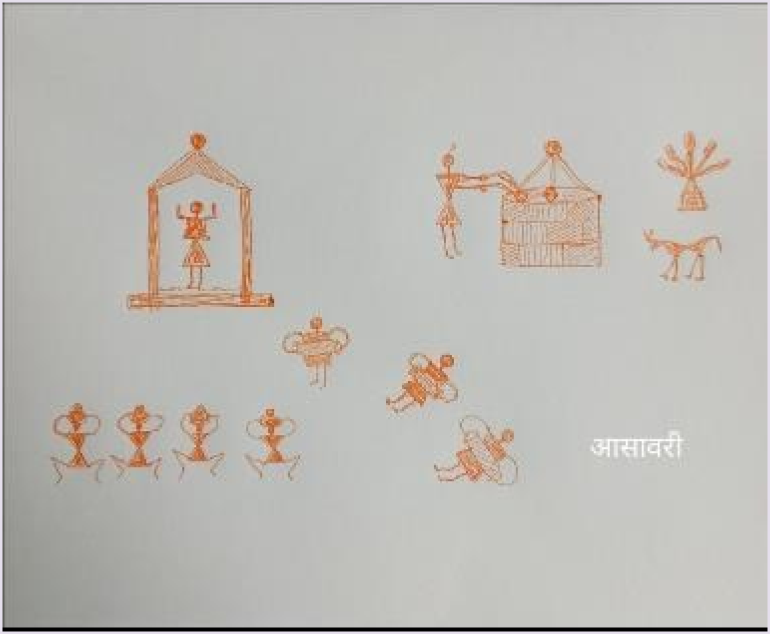
आसावरी

चित्रधून

आसावरी

चित्रधून

चित्रधून

आसावरी

आसावरी

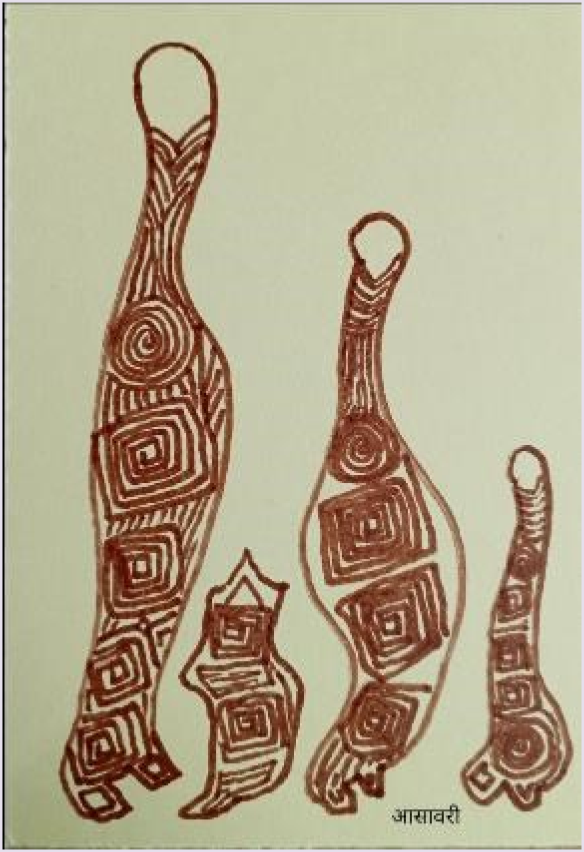
आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

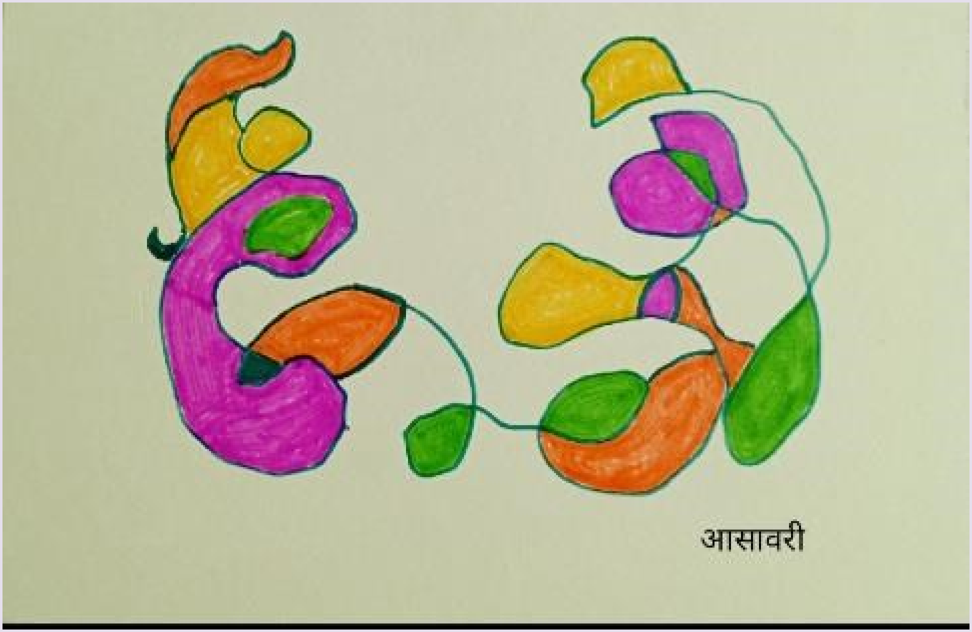
आसावरी

आसावरी

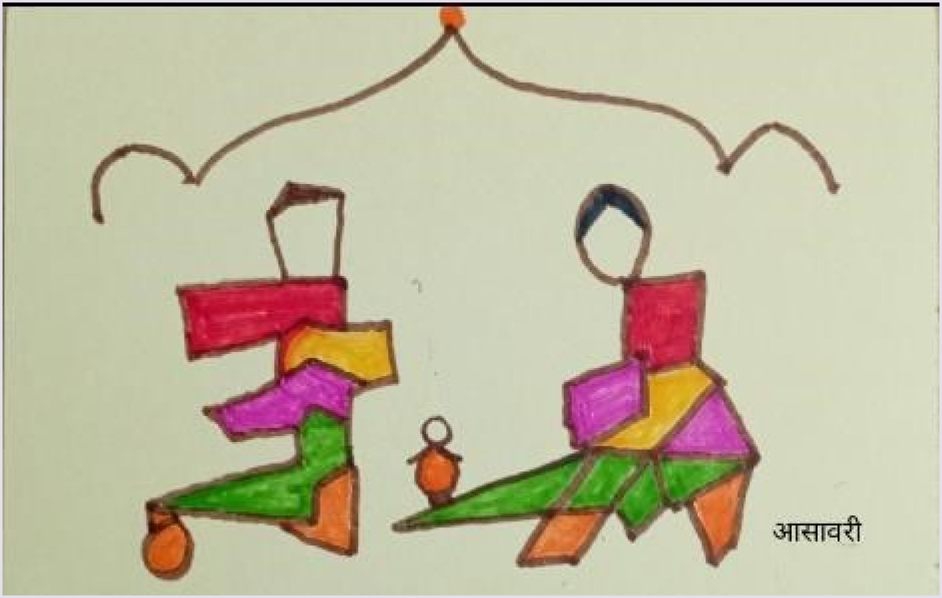
आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

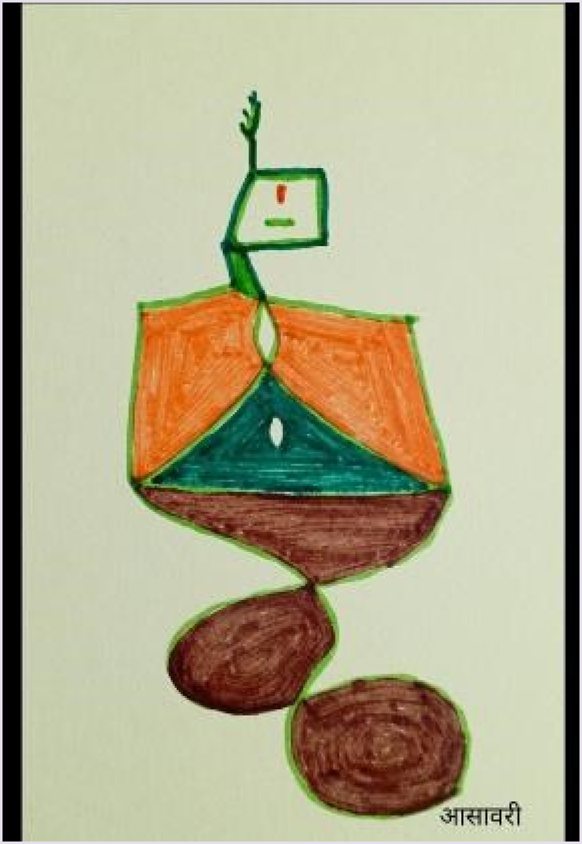
आसावरी

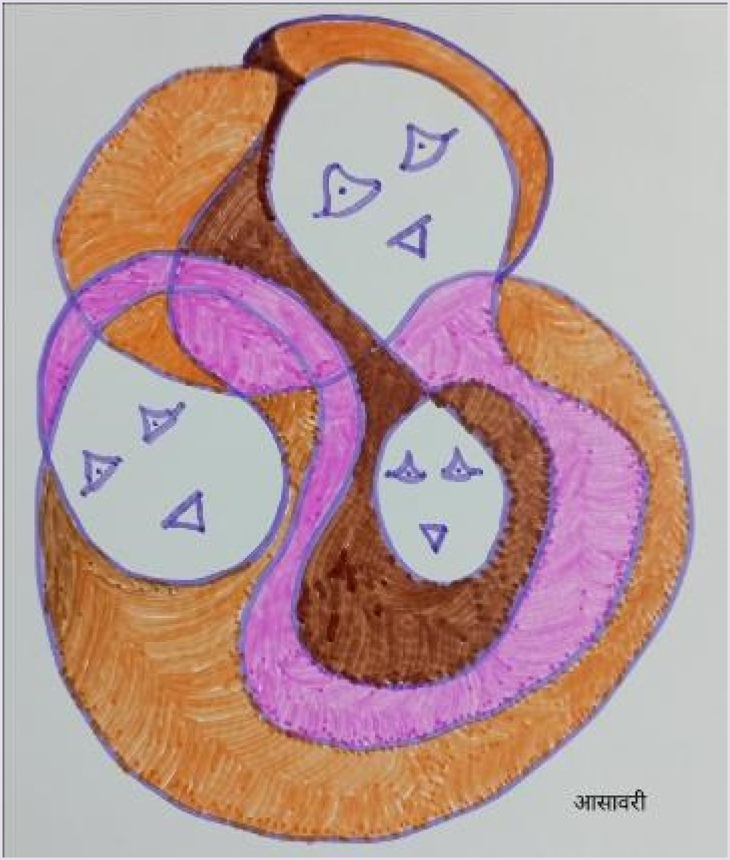
आसावरी

आसावरी

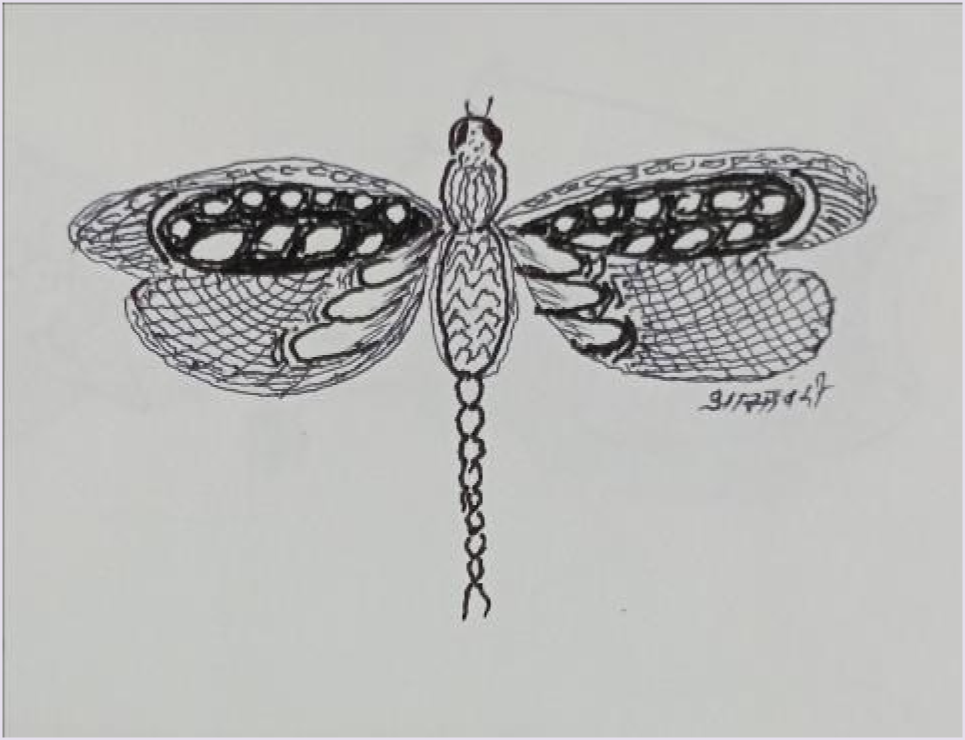

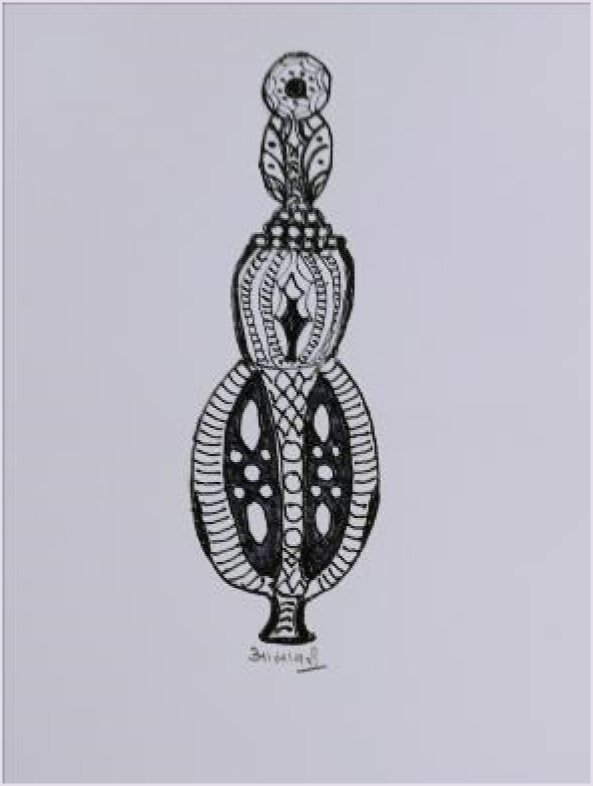

आसावरी

आसावरी

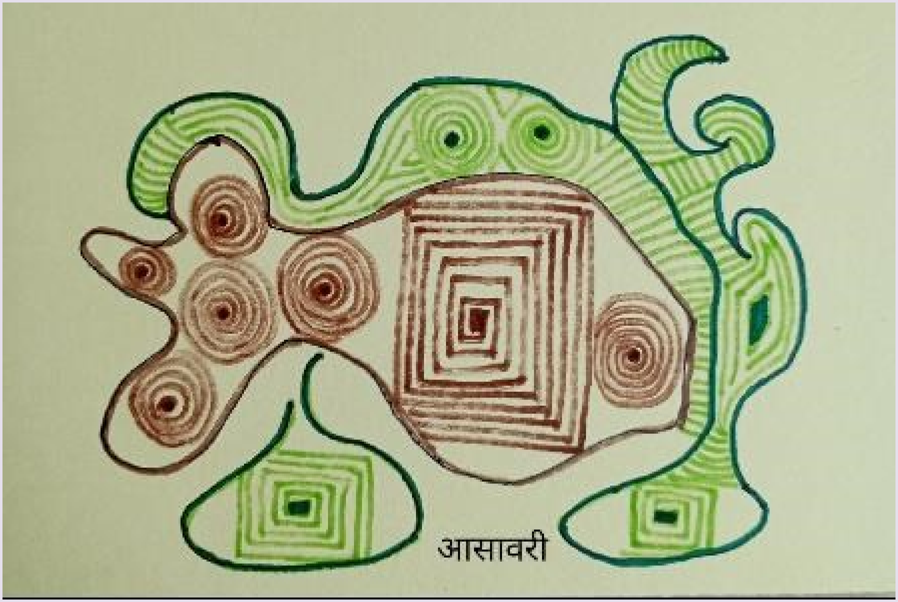
आसावरी

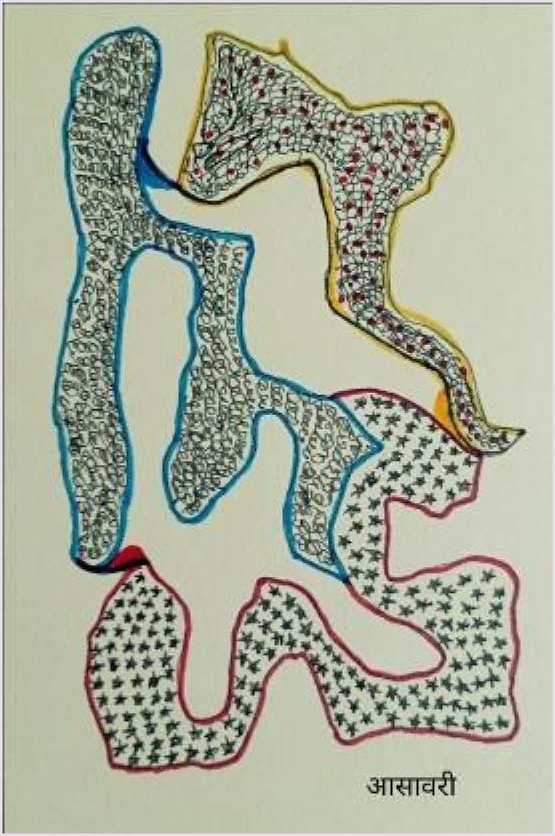
आसावरी

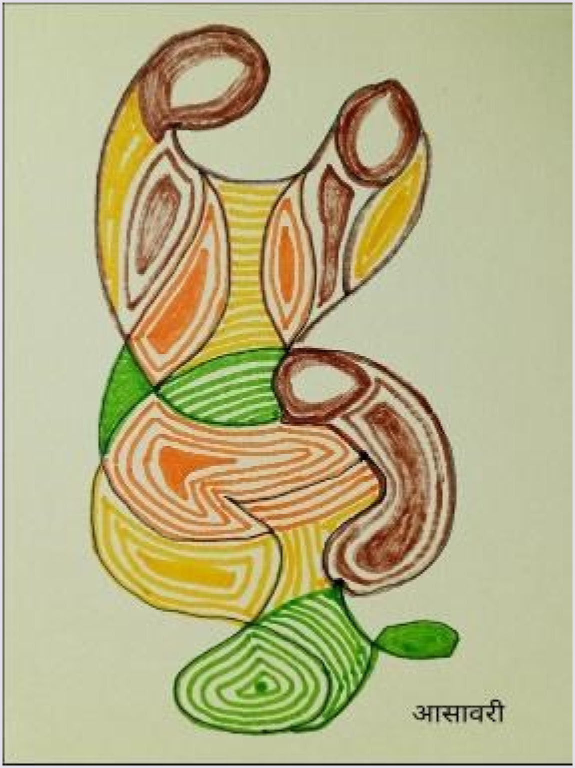
आसावरी

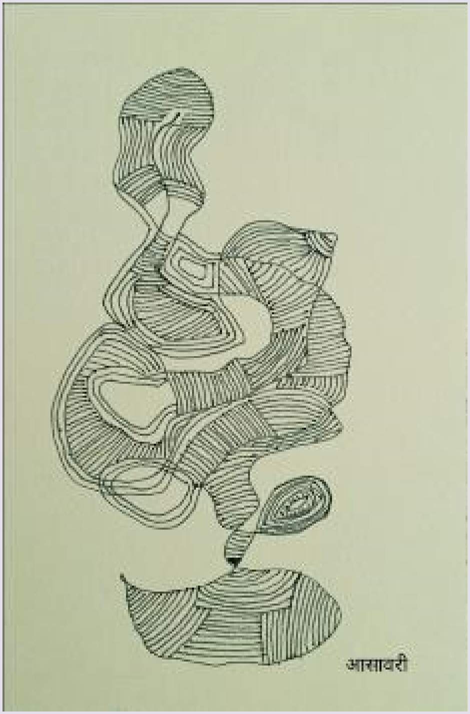
आसावरी

आसावरी

आसावरी

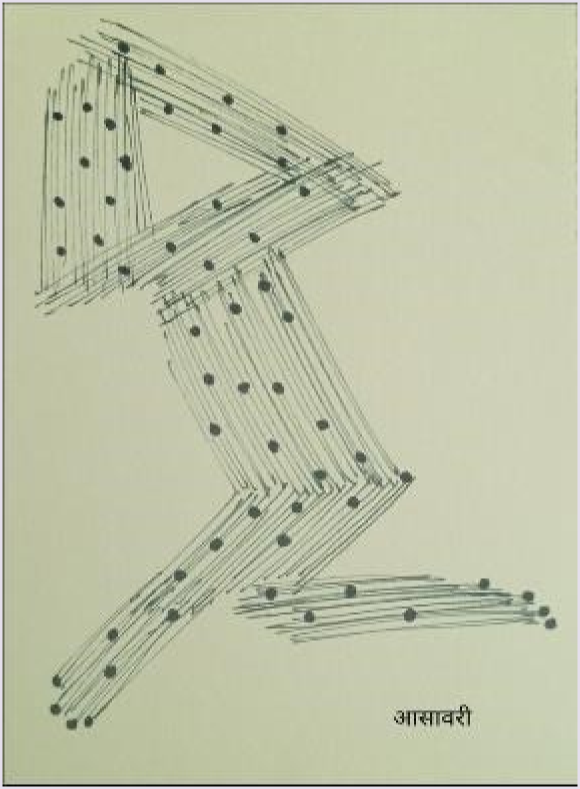
आसावरी

आसावरी

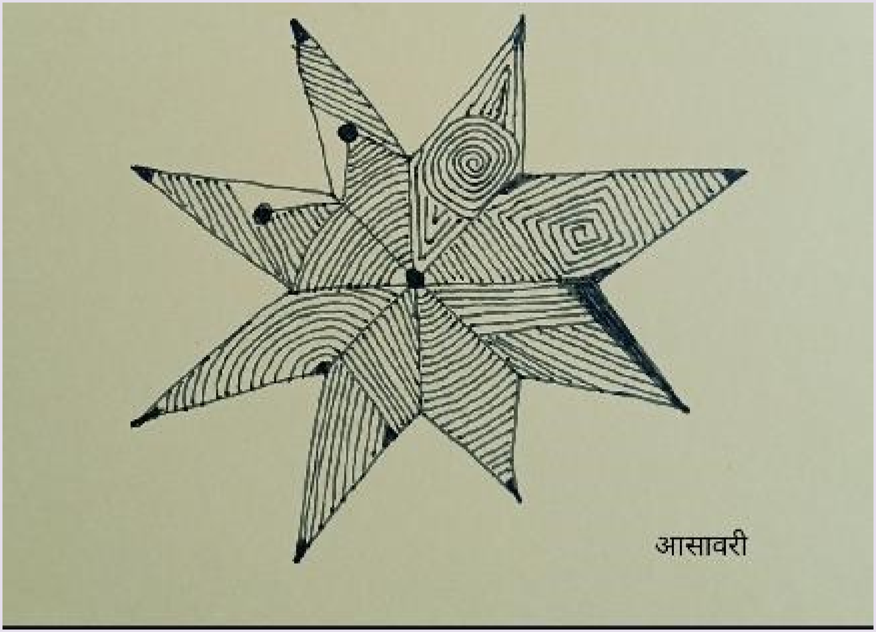
आसावरी

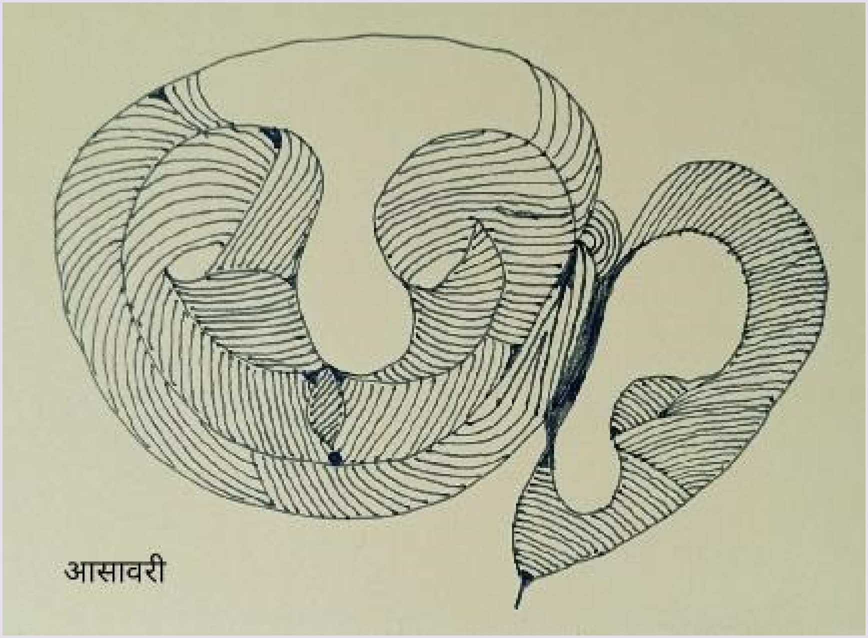
आसावरी

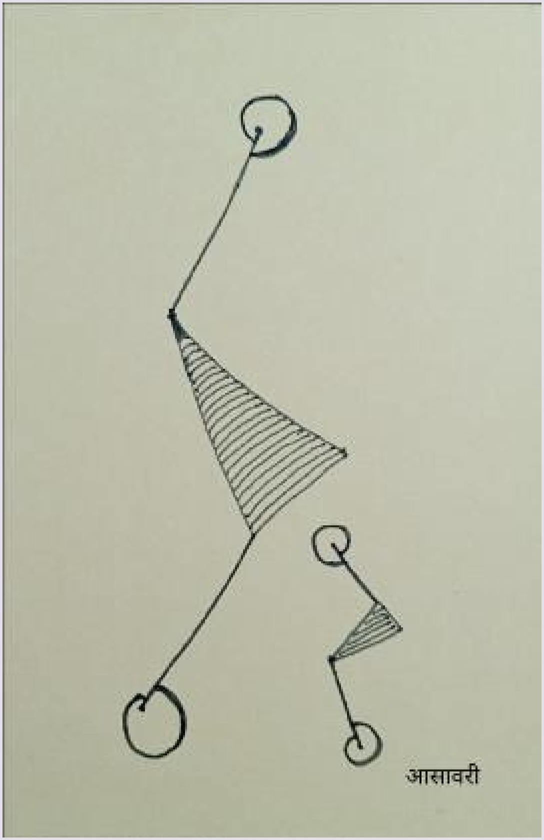
आसावरी

आसावरी

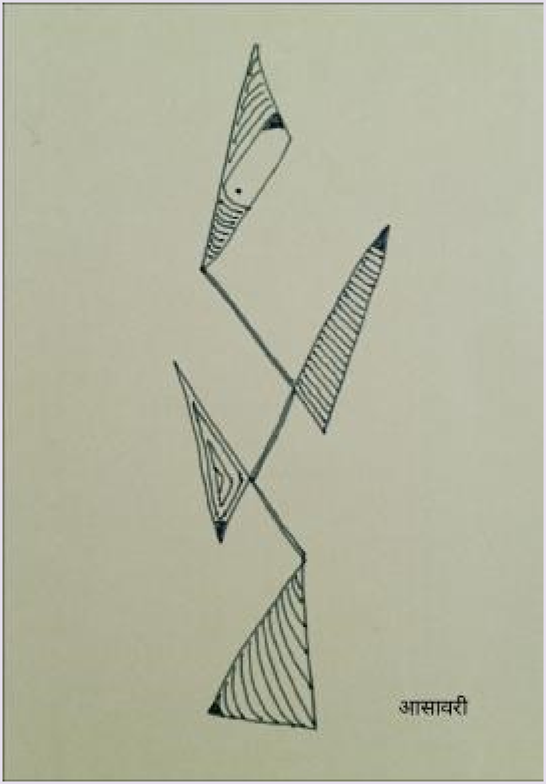
आसावरी

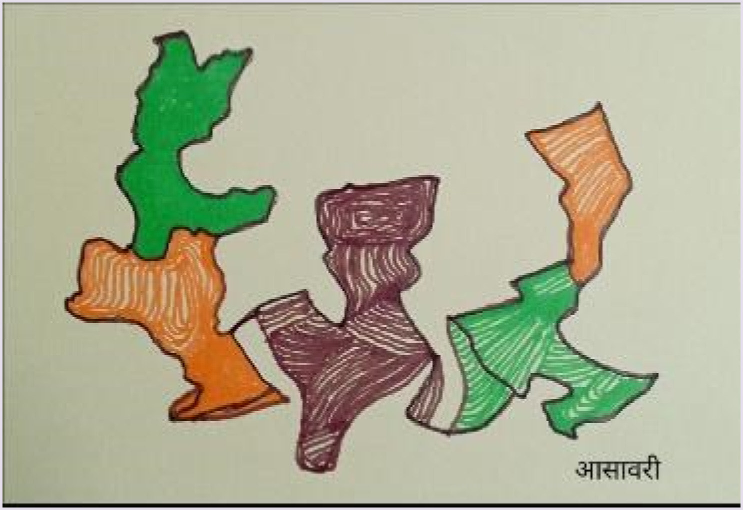
आसावरी

आसावरी

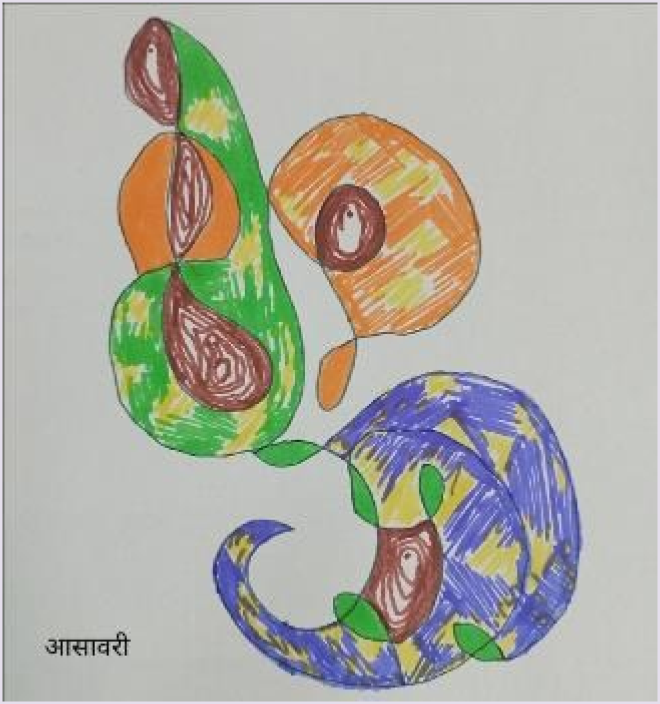
आसावरी

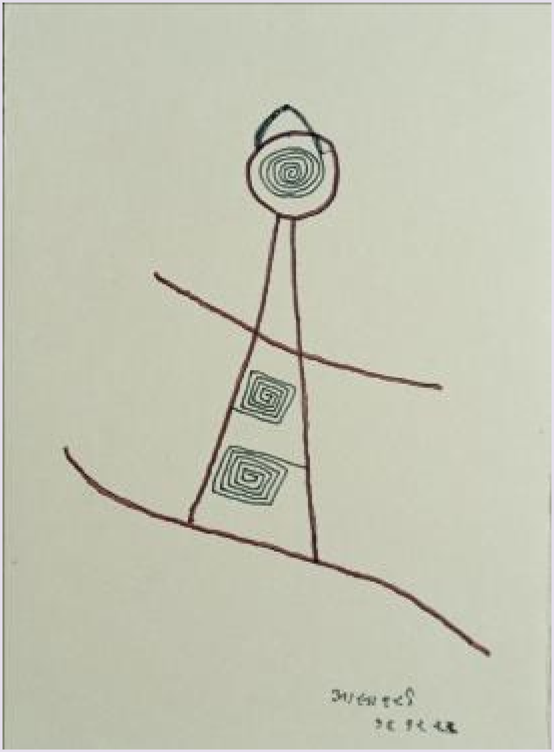

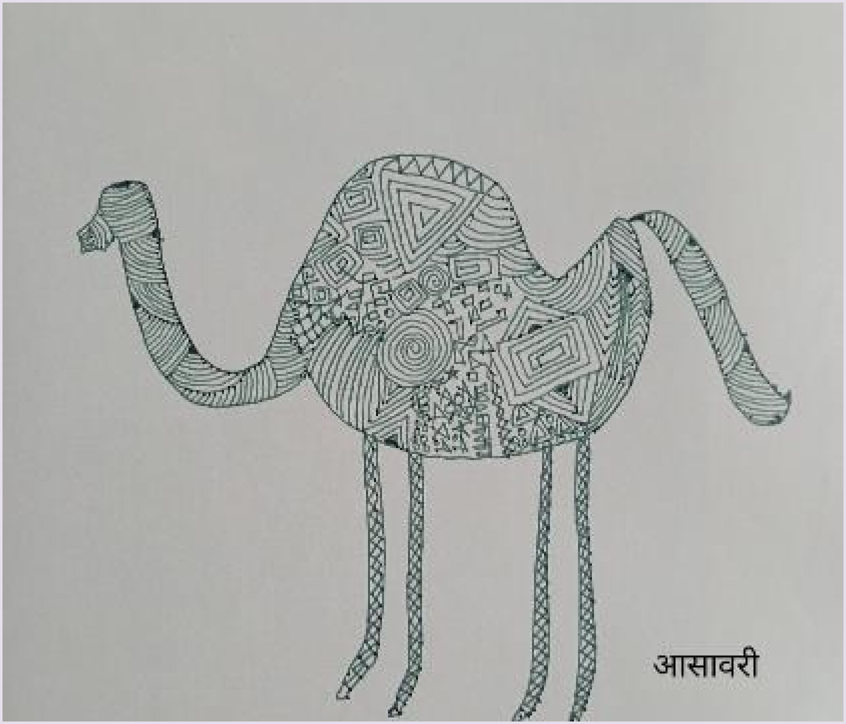
आसावरी

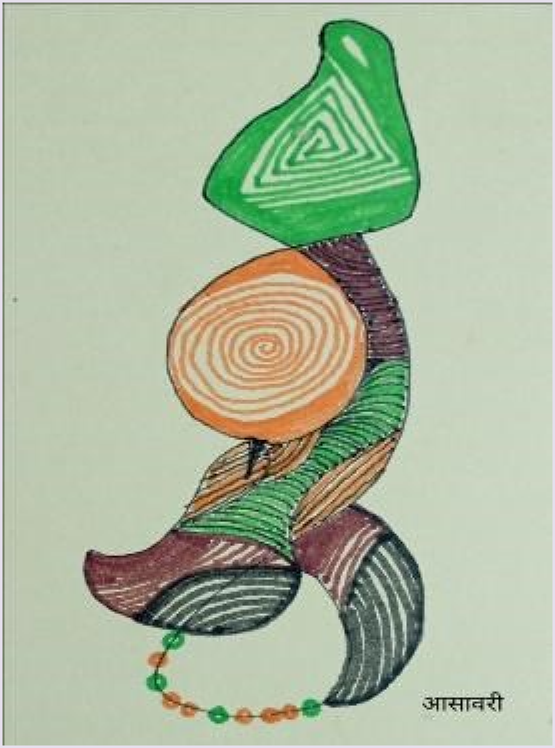
आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

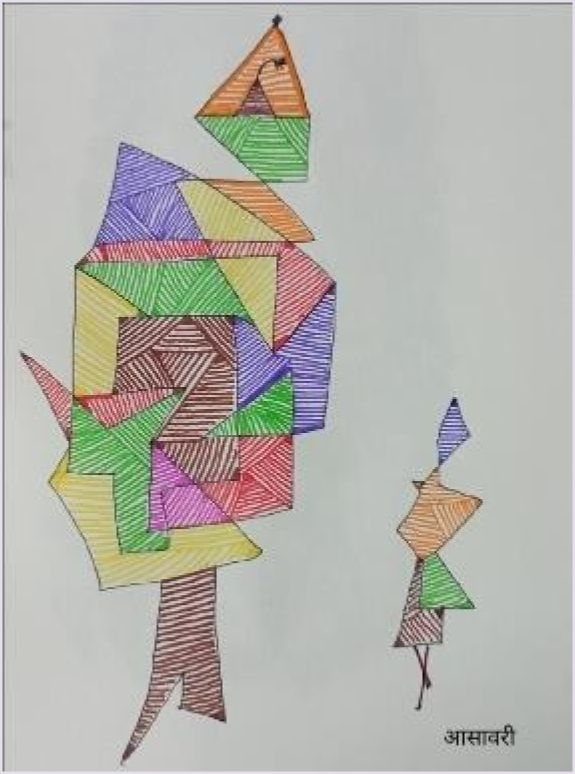
आसावरी

आसावरी

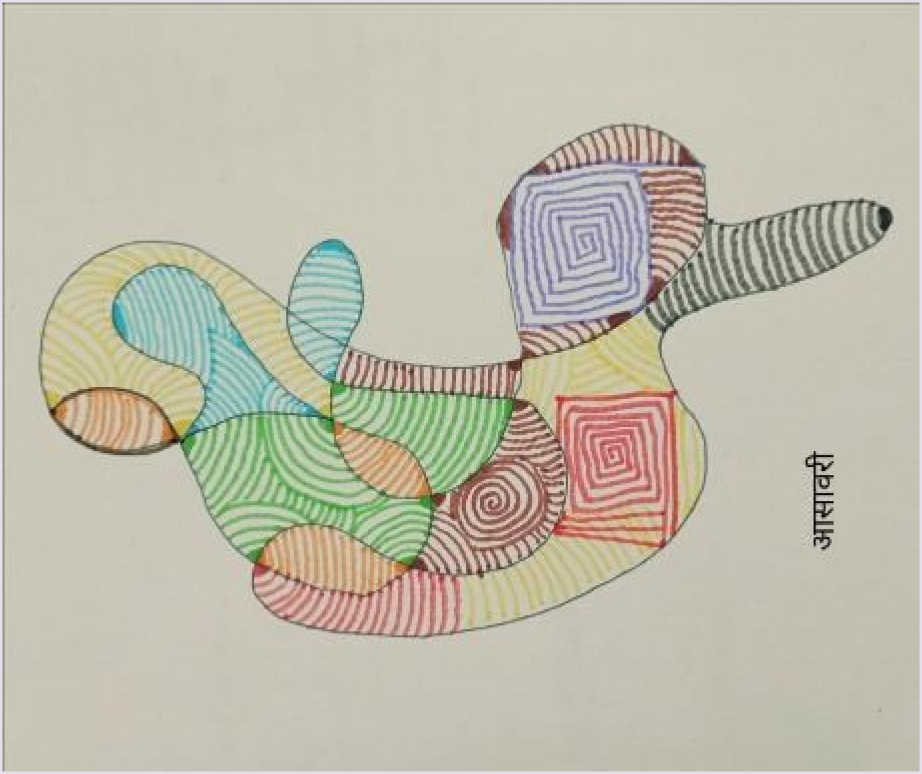
आसावरी

आसावरी

आसावरी

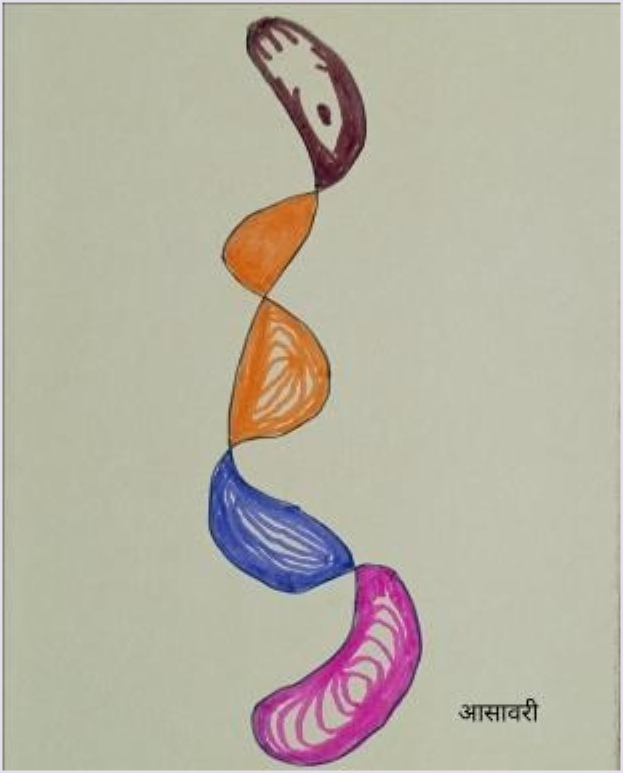
आसावरी

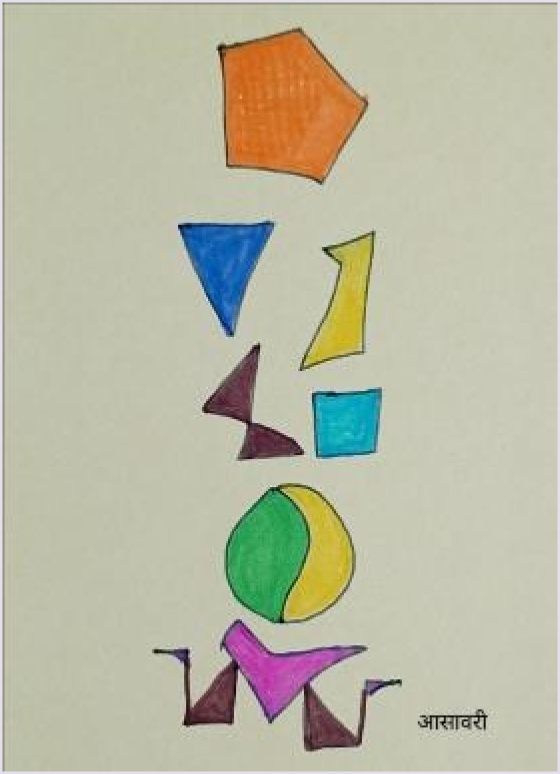
आसावरी

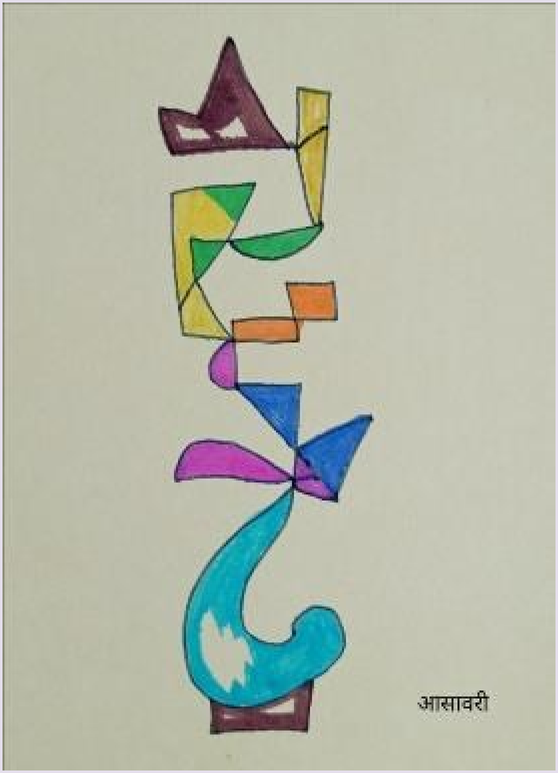
आसावरी

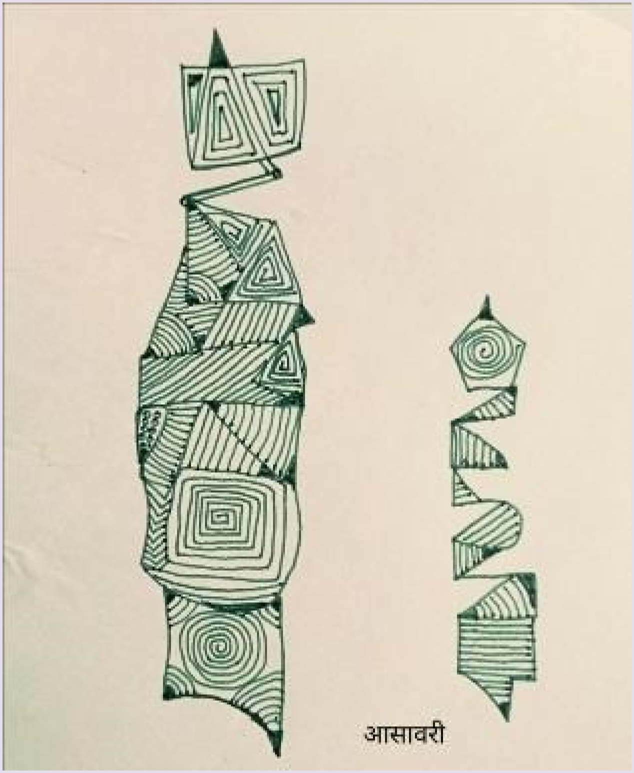
आसावरी

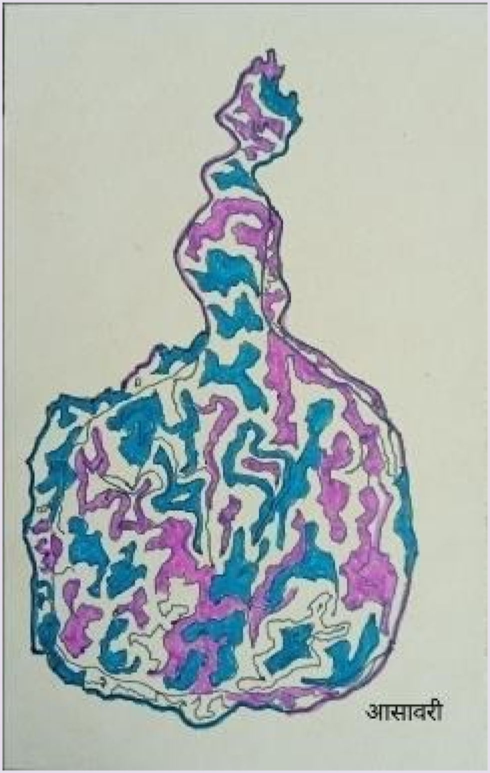
आसावरी

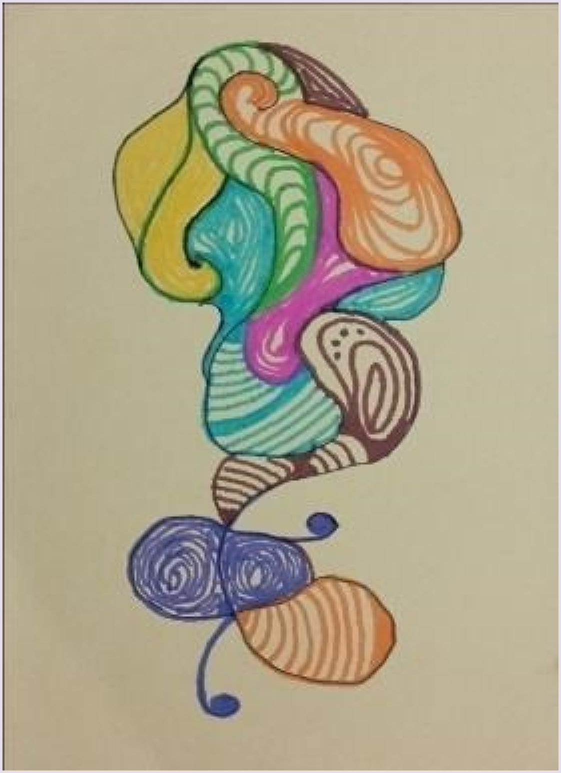

चित्रधून

आसावरी

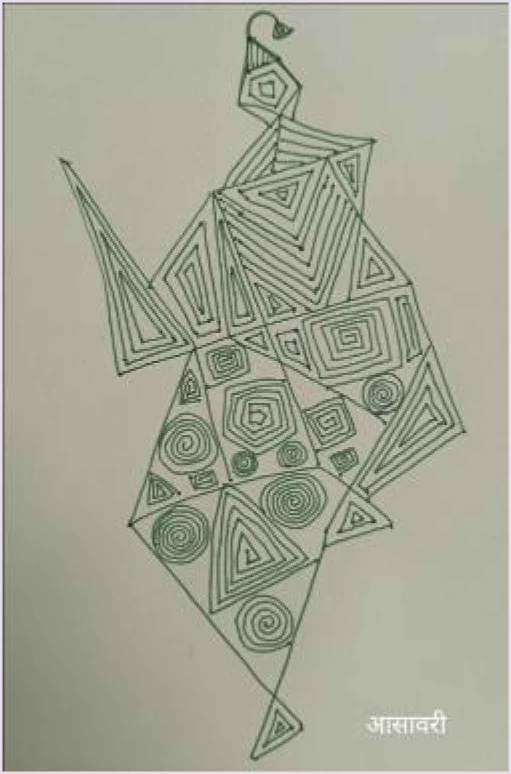
आसावरी

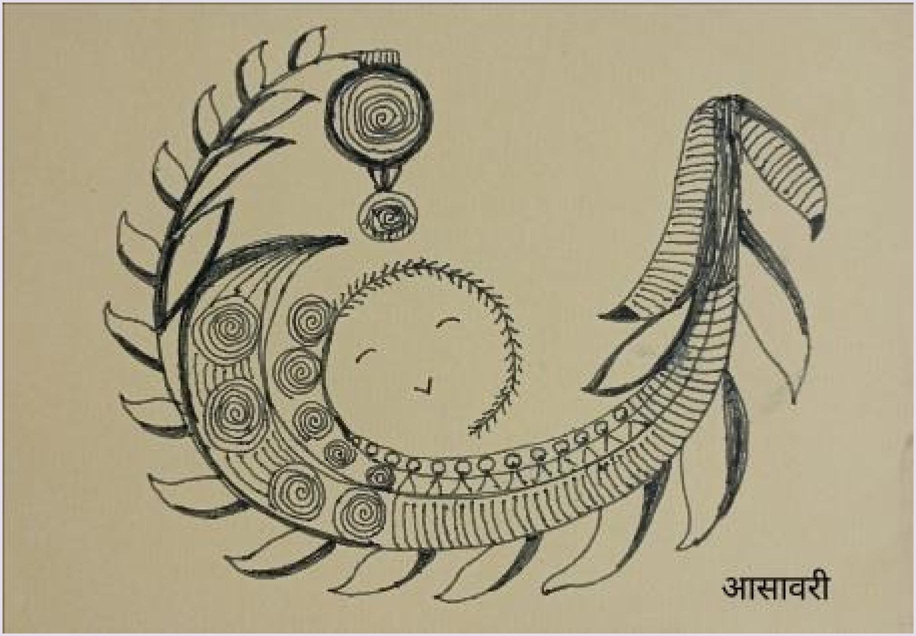
आसावरी

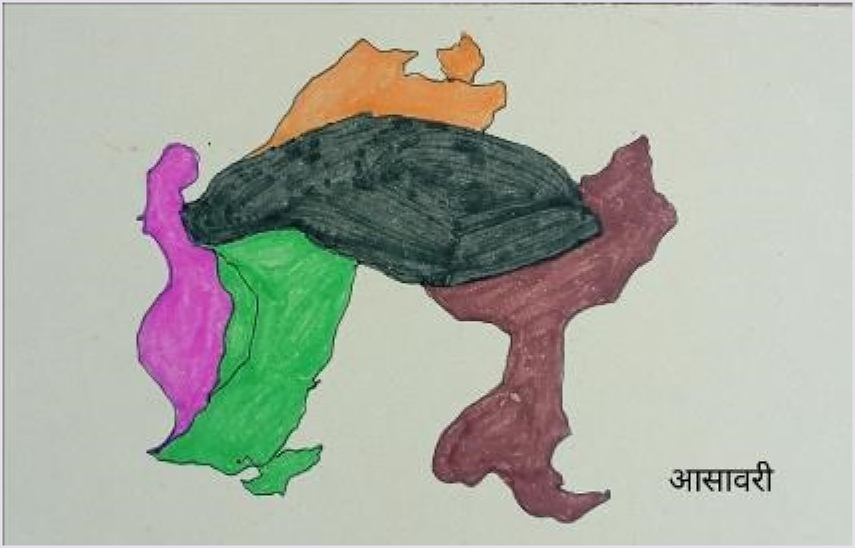
आसावरी

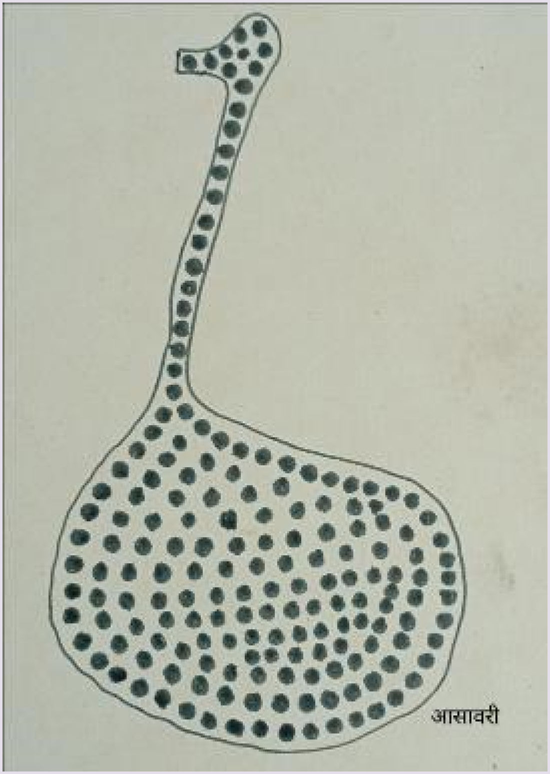
आसावरी

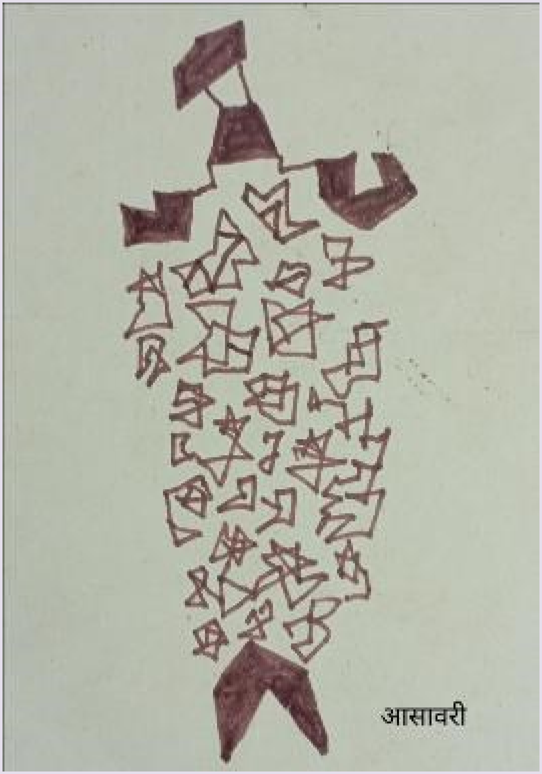
आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

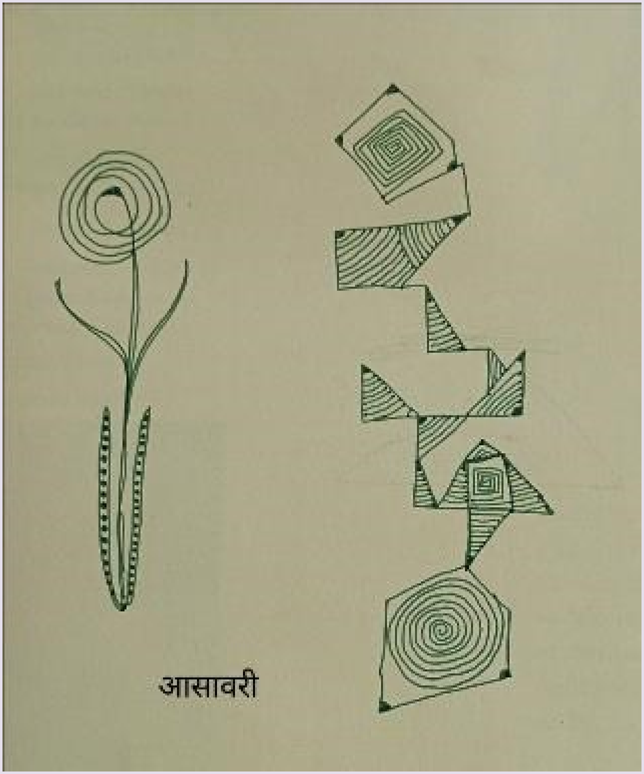
आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

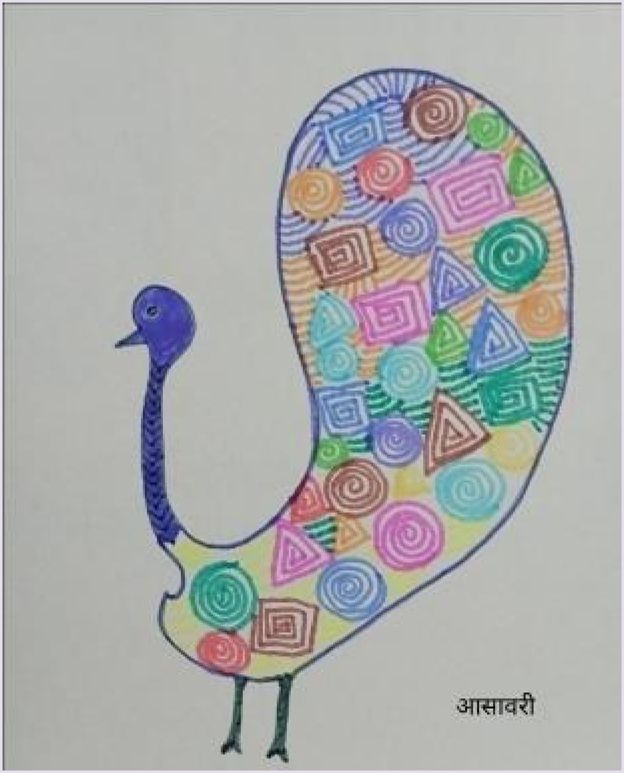
आसावरी

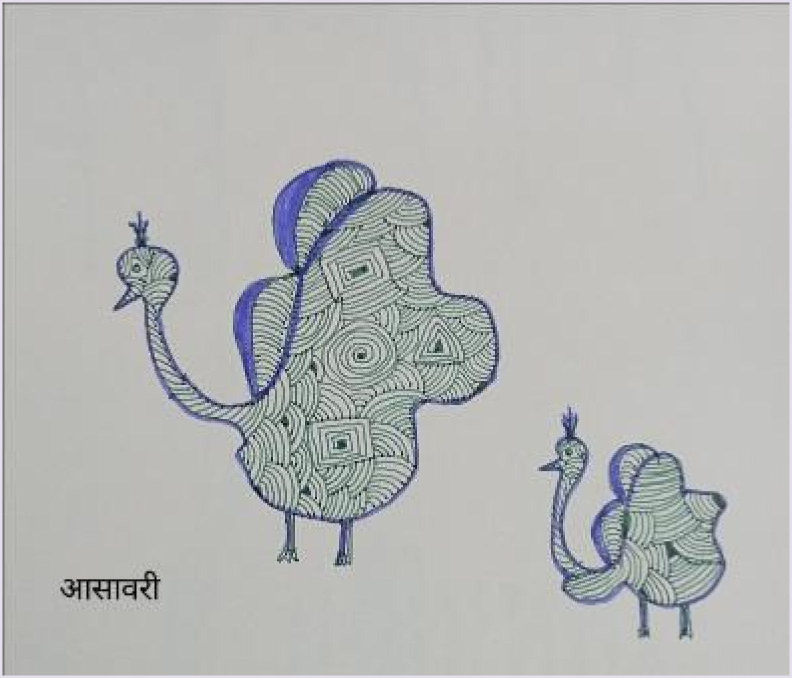
आसावरी

आसावरी

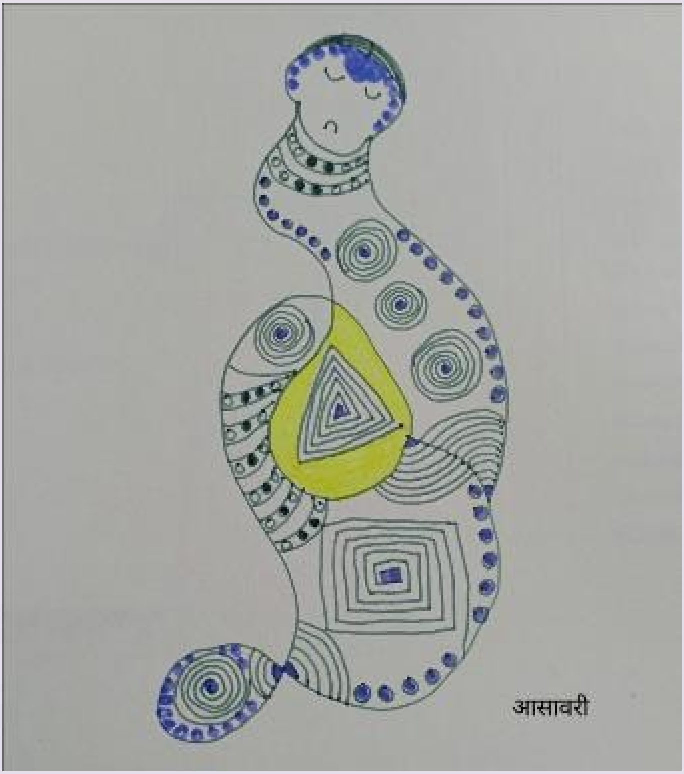
आसावरी

आसावरी

आसावरी

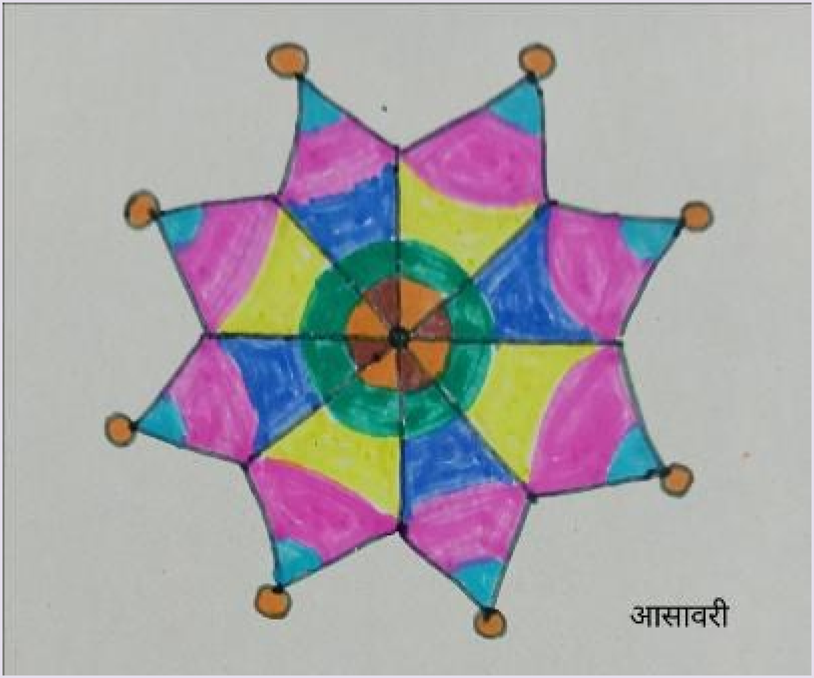
आसावरी

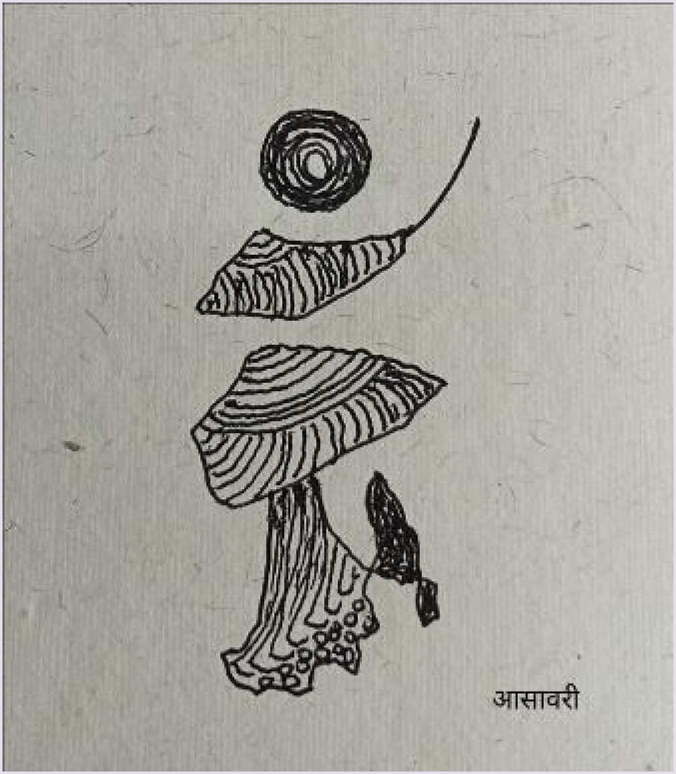
आसावरी

आसावरी

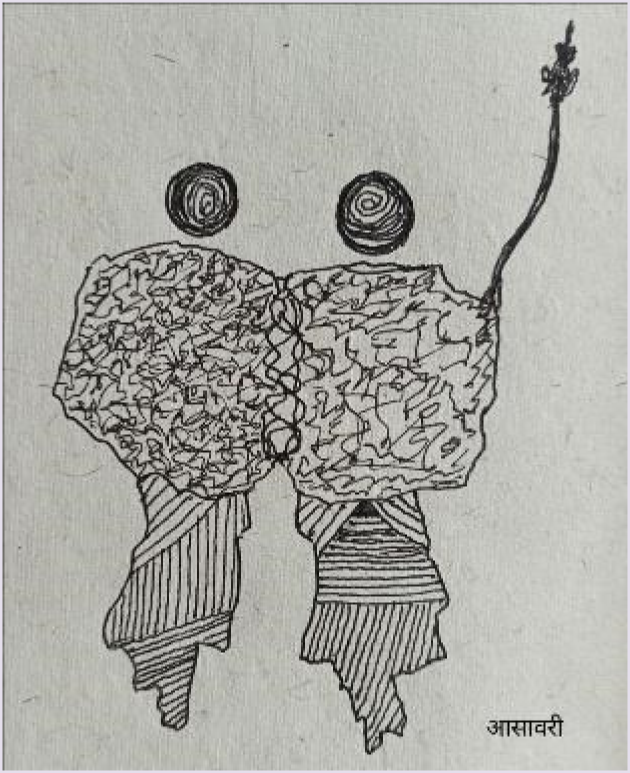
आसावरी

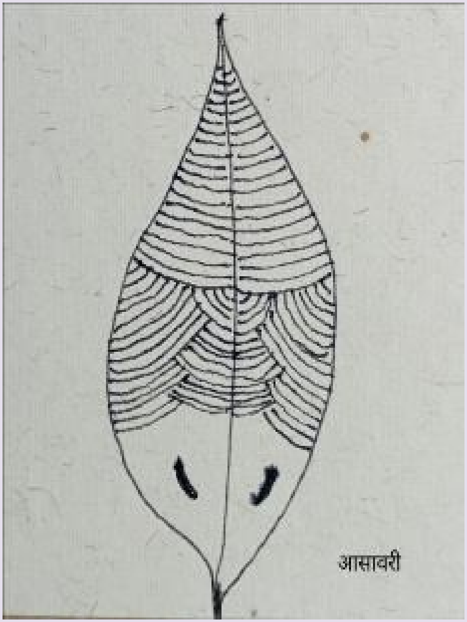
आसावरी

आसावरी

आसावरी

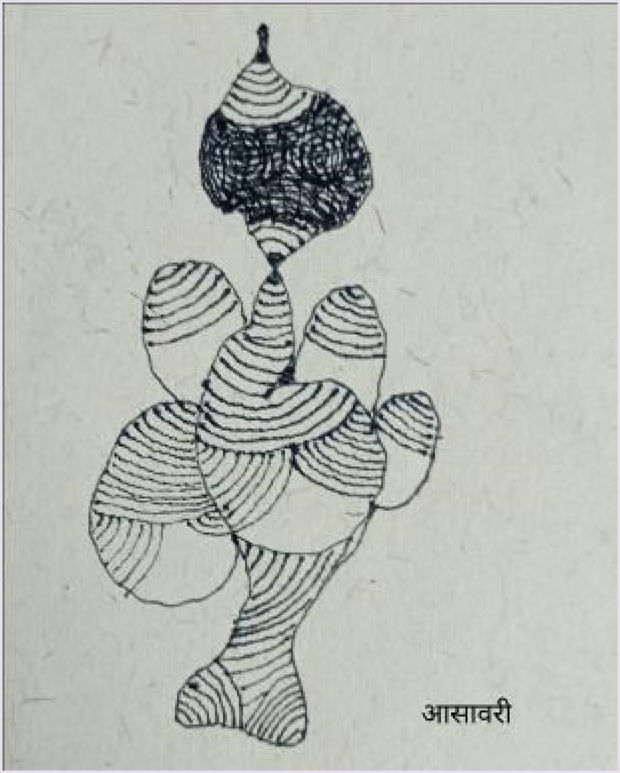
आसावरी

आसावरी

आसावरी

आसावरी

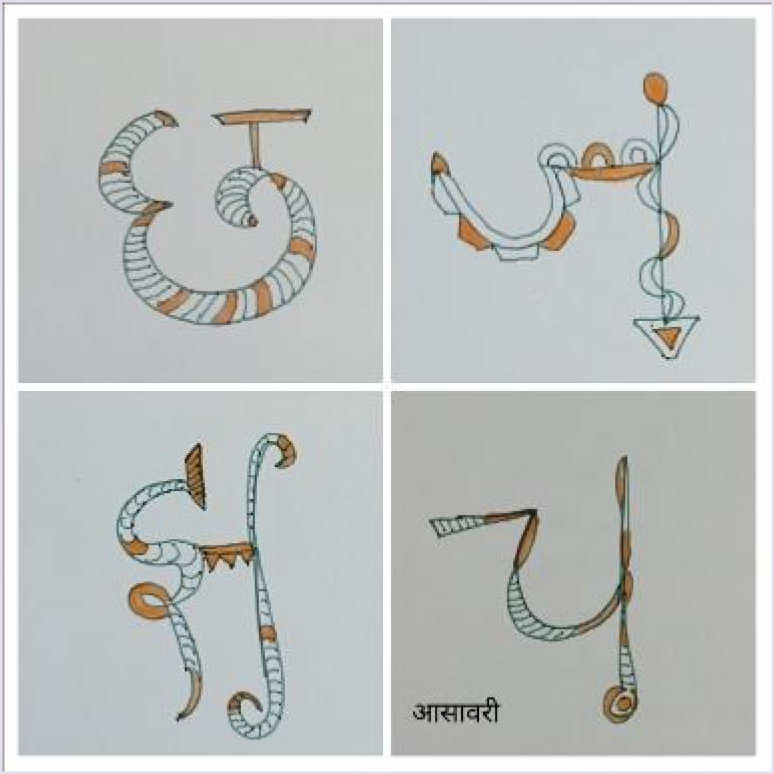
आसावरी

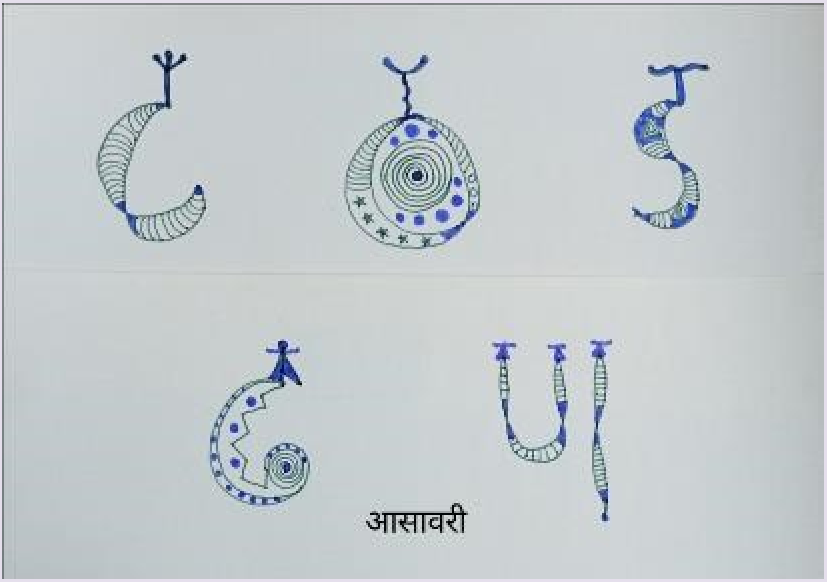
आसावरी

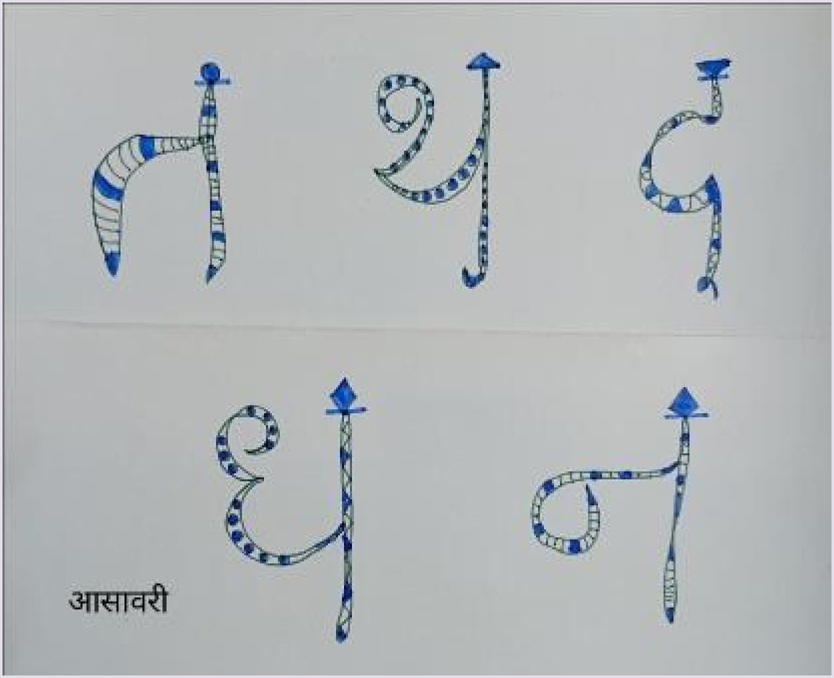
आसावरी

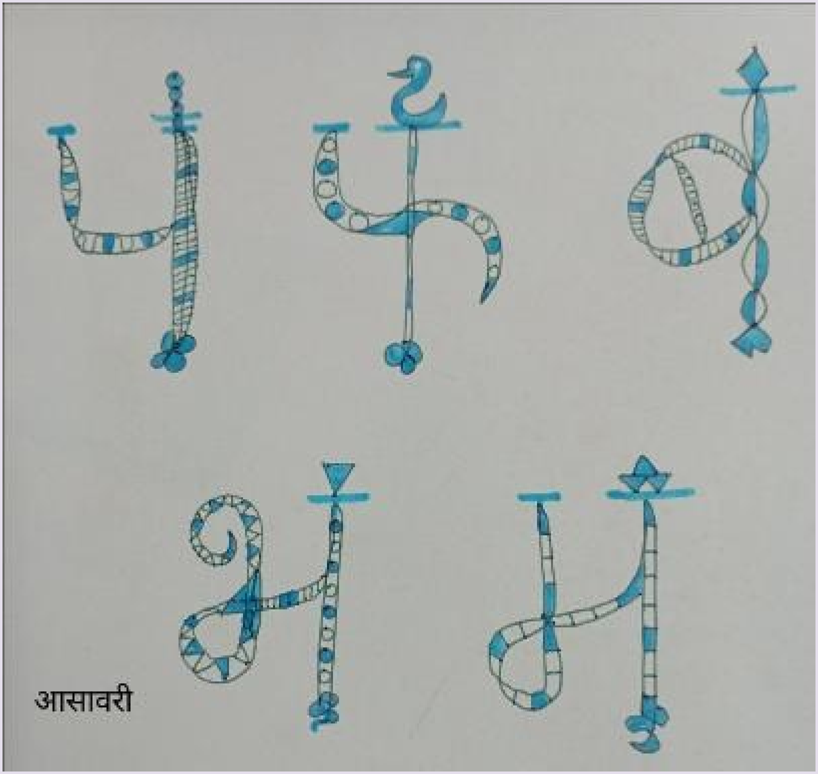
आसावरी

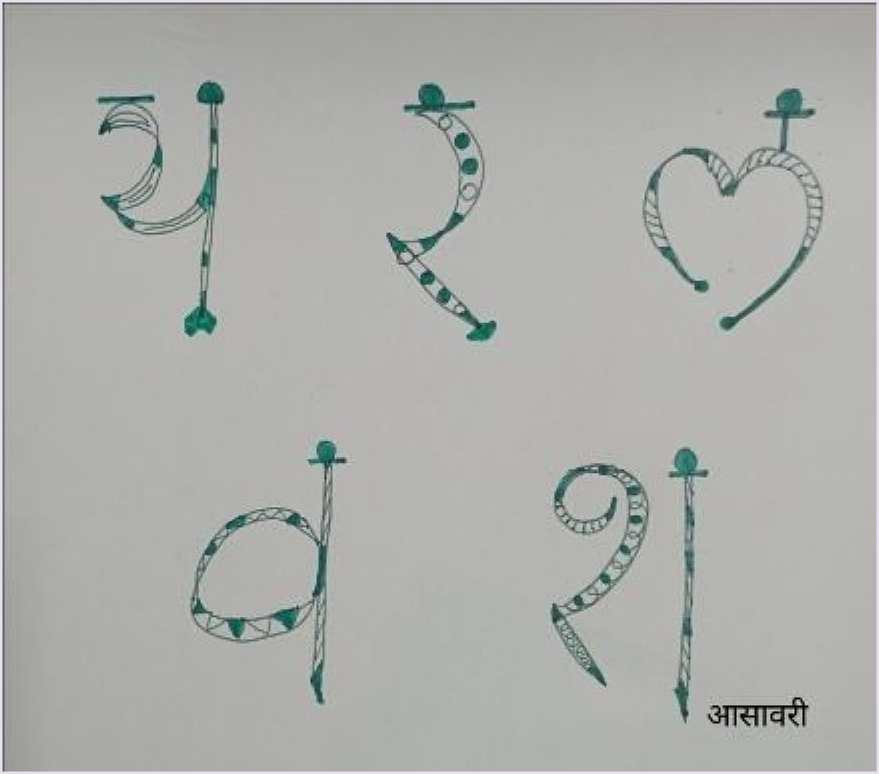
प्रेम
वश
आसावरी

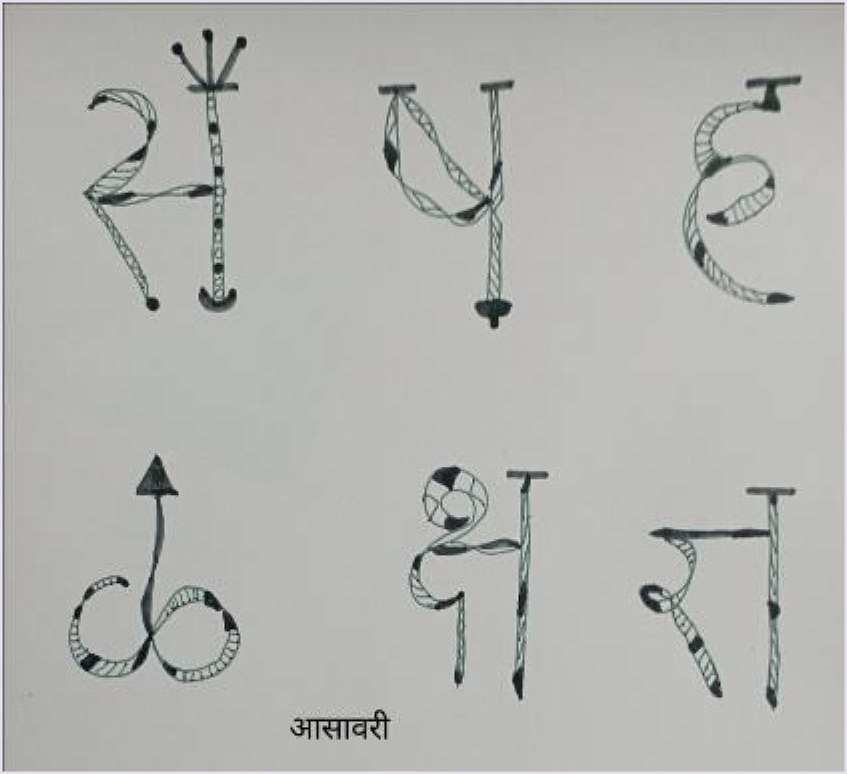

आसावरी

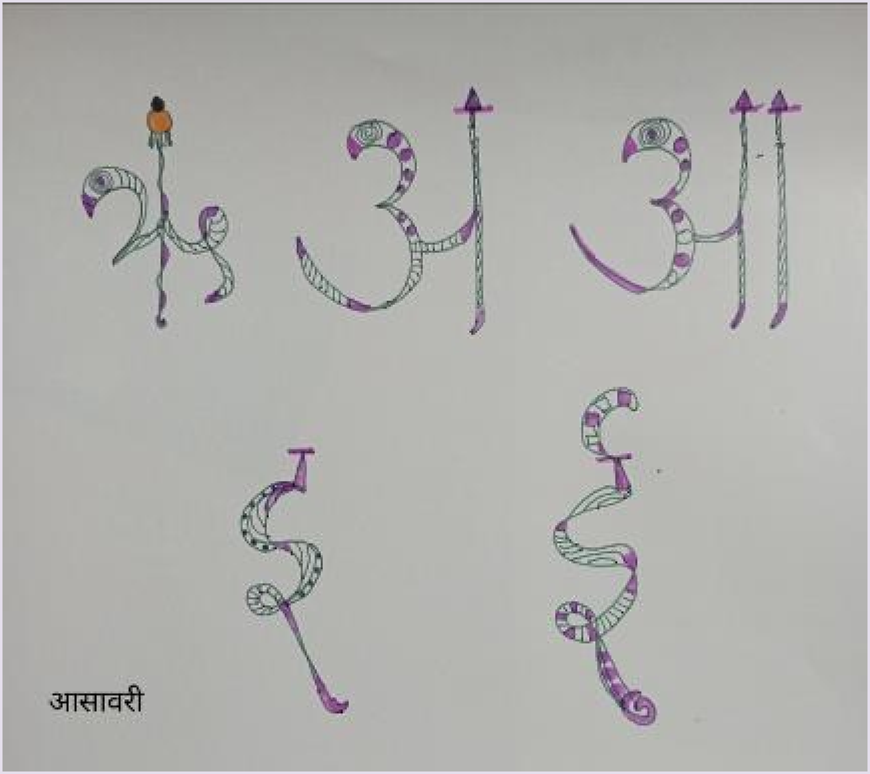
ॐ अ आ
इ ई
आसावरी

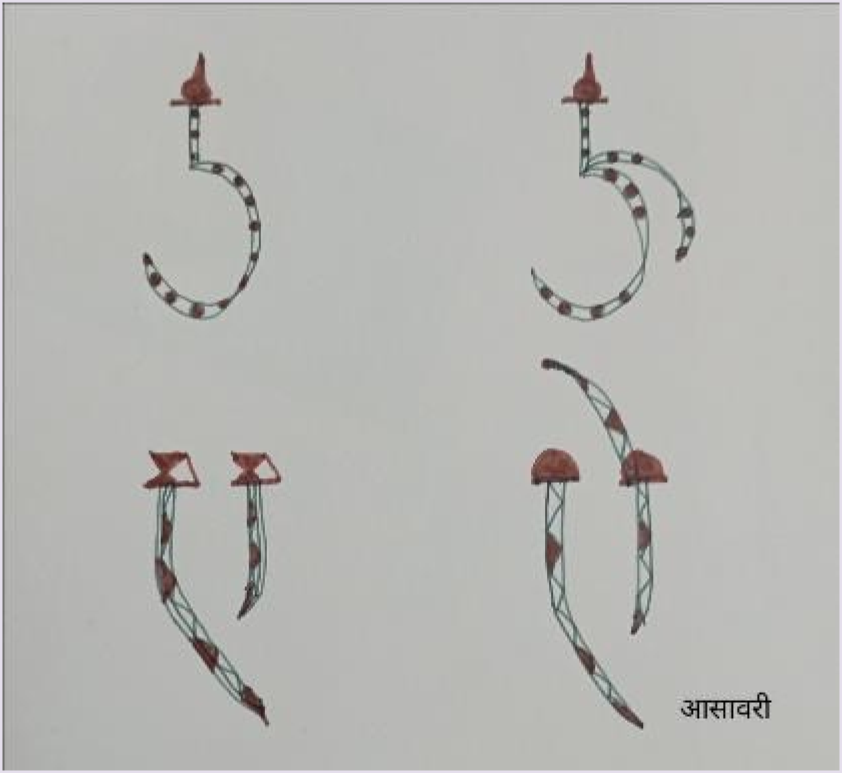
आसावरी

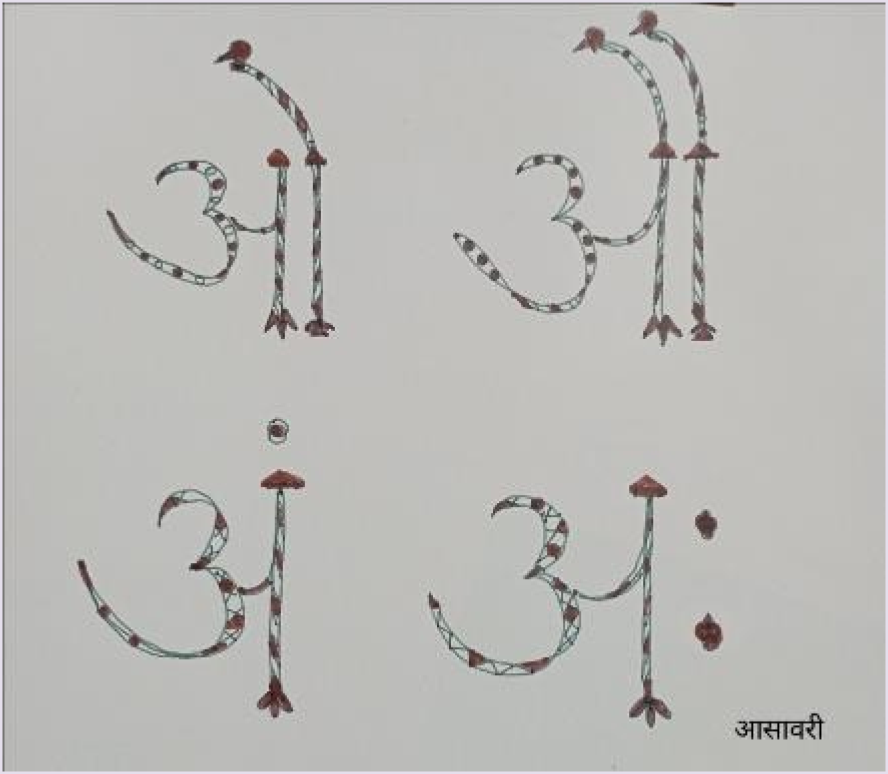
ओ औ
अं अः
आसावरी

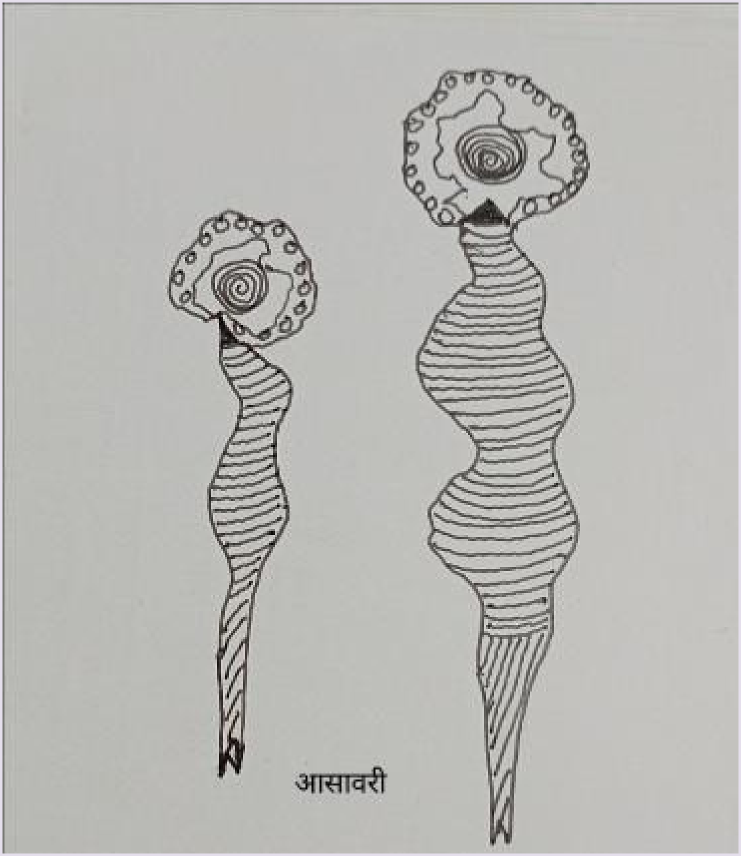
आसावरी

आसावरी

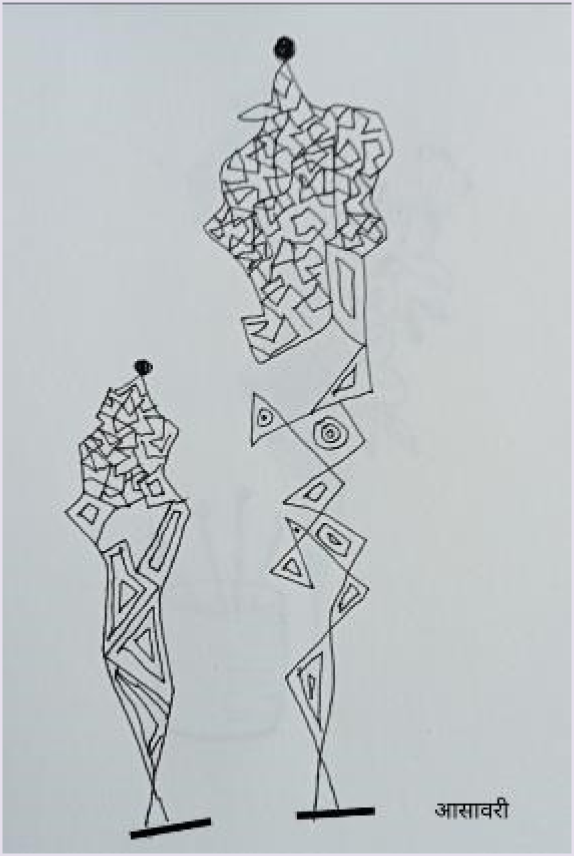
आसावरी

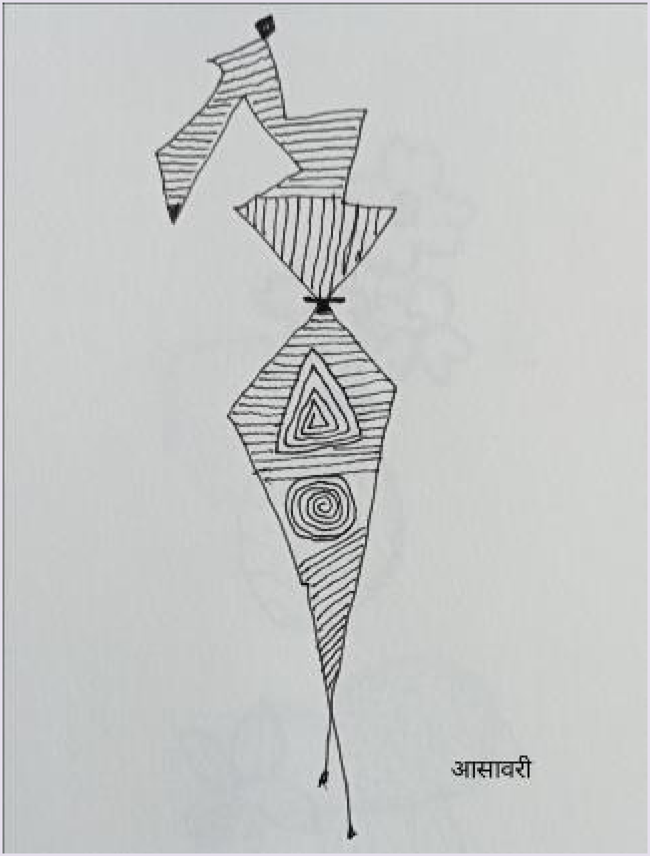
आसावरी

आसावरी

भावनांना भाषा नसते,

माध्यमाच्या भिंतीही नसतात.

मोल भावही नसतो.

त्यामुळे ई साहित्यवर सर्व अनुभव मुक्त असतात.

ई साहित्यवर संगीत, चित्रकला, फोटोग्राफी या दालनांना भेट द्या.

इतिहास, प्रवासवर्णन, कथा, कादंबरी, अध्यात्म, काव्य यांच्याइतकीच तीही समृद्ध आहेत.

www.esahity.com